

LAIKAS

Nr.
116
VII M.

EL TIEMPO — SEMANARIO LITUANO — 28 DE MAYO — GEGUŽĖS 28 DIENA

Vakarai glaudina gretas

NESIBAIGIA ŽENEVOS KONFERENCIJA

Jau visas mėnuo, kai Ženevoje tuščiai kalbama ir tariama. Kai vieni pasiūlo naujus susitarimus projektus, tai kiti juos atmata ir duoda savuosius. Bet nei Vakarai, nei Rytai nedaro didesnių nuolaidų, kurios galėtų sudaryti bendrą pagrindą, ant kurio atsistoje galėtų kalbėtis kaip lygūs su lygiais. Prancūzų užs. reik. ministeris ir delegacijos pirmininkas G. Bidault, atrodo, išmėgino visus savo diplomatinis sugebėjimus, kad tik kaip nors priėjus prie bet kokios tikresnės susitarimų pradžios. Tačiau gražūs žodžiai lieka tik žodžiais, o rytiečių apetitas kaskart vis labiau auga. Per visą mėnesį dar neprieita nė prie vieno konkretesnio plano, kuris duotų daugiau vilčių susitarti. Dėlto A. Edenas, Anglijos užs. reik. ministeris, savo kabineto nariams Londone nedviprasmiškai pareiškė, kad konferencijos galo dar nematyti ir ji turės tęstis tol, kol bus reikalinga. Ne tik Eden, bet ir Bidault nuvyko į savo kraštų sostines pasitarti su vyriausybėmis dėl tolimesnės konferencijos eigos ir galimų daryti dar didesnių nuolaidų. O Molotovas šiuo kartu pats daro sprendimus ir pasiūlymus, atrodo, neatsiklausdamas Maskvos. Tai gal ir bus nauja Kremliaus kryptis, kad turi iš anksto nustatyti pilnus planus, kurių sieks iki galo arba ves šalį į karą toliau.

INDOKINIJA — DIDŽIOJI SUSITARIMŲ KLIŪTIS

Indokinijoje eina dideli mūšiai. Komunistinė kariuomenė, remiama komunistinių kiniečių ir rusų, pamažu eina toliau ir jau pradeda grąstyti antrajam svarbiam miestui Hanoi. Dėl sužeistų belaisvių buvo susitarė ir dalis jų jau gražinti. Komunistai padarė vieną propagandiniu atžvilgiu didelį dalyką, gražindami vienintelę Dien Bien Phu mieste belaisvėn paimtą gailęstingą seserį. Tačiau tuo pat metu prancūzai sugavo slapta siunčiamą įsakymą penktajai kolonai prancūzų užnugary, kad komunistų šalininkai darytų sabotažo veiksmus, nes greitai laiku jie būsiai „išvaduoti“. Tai reikštų, kad jie ruošiasi daryti dar didesnius puolimus ir tikisi greit paimti Hanoi miestą. Prancūzams tai būtų didelis smūgis. Aišku, dėl tų priežasčių rytiečiai ir nedaro jokių nuolaidų, nes jie tikisi ir šiaip užimti visą Indokiniją. Ar tai pavyks, sunku pasakyti, bet tikra, kad prancūzai be stipresnės amerikiečių pagalbos ilgainalgi negalės išsilaikyti. Dėlto JAV lankėsi prancūzų generalinio štabo viršininkas gen. P. Ely, bet iš pasikalbėjimų dar jokio pranešimo nei jis, nei amerikiečių generalinis štabas nėra davę. Tikėtai tikimasi, kad amerikiečiai duos daugiau pagalbos Indokinijoje vedamai kovai, nors patys tiesiog kol kas dar gal ir neįsikiš.

NERAMU CENTRINĖJE AMERIKOJE

Maskva įkėlė koją šiek tiek jau ir į Amerikos žemyną. Gvatemala šiuo metu yra valdoma komunistinio nusistatymo žmonių ir tarnauja Kremliui tiek kaip bazė, tiek ir kaip propagandos sklaidėja. Jos užs. reik. ministeris trukdė Panamerikos konferencijos darbus Venecueloje, o dabar patirta, kad Gvatemalos vyriausybė slaptaį gavo didelį kiekį ginklų iš komunistinių kraštų, atvežtų iš Lenkijos. Daugiau ginklų dar yra vežama. Kaimyninė Honduro valstybė pagrąšė, kad kovos už savo laisvę. Pati JAV užs. reik. ministerija paskelbė, kad yra davusi Hondurui ginklų. Tie ginklai apsigynimui nuo Gvatemalos. Taip gali būti išprovokuotas Centrinėje Amerikoje karas, panašus į Korėjos arba Indokinijos karą, kur ant sveti-

mos žemės susitiks vėl Vakarų ir Rytų galybės. Žinoma, tai dar tik spėjimai, bet jie gali ir pasitvirtinti, nes Amerikos žemynas nenori turėti savo viduje Maskvos propagandos, o gal ir karo bazės.

Maskvai vis labiau plečiant savo įtaką, Vakarai pradeda vėl derinti savo nuomones. Jau ir patys anglai prisipažino, kad jie derins savo politiką su visų vakariečių ir ypatingai JAV-bių politika. Prancūzai juo labiau linksta į amerikiečių pusę, nežiūrint viso Prancūzijos komunistų fronto pasipriešinimo. Italija besąlyginiai eina su Amerika. Tai gal labiau sustvirtins Vakarus ir, reikalui esant, pasakys griežtesnį žodį Kremliui. Kremlius skaitosi tik su tokiais žodžiu, kuris yra aiškiai paremtas jėgos persvara. O visi Vakarai kartu turėtų didesnę persvarą, kurios kaip tik Maskva labiausiai bijo. — P. S.

Rosario Lietuvos jaunimo ekskursija kartu su Buenos Aires Lietuvos jaunimu Aušros Vartų parapijos sodely.

KAINAS MAŽINA, O VARGAS LIEKA TAS PATS.

Komunistai neseniai kiek sumažino kainas maisto ir pramonės prekėms. Per spaudą ir radiją šaukiama, kad tai esąs „naujas tarybinės santvarkos laimėjimas“. Skelbiama, kad liaudies gerovė kyla, ir toji liaudis tuoj pat skatinama šokti į naują socialistinį lenktyniavimą. Lietuvos žmonės vėl privalo įtempti visas savo jėgas ir „viršyti planus“. Partija ir vyriausybė rado naują progą pasigirti tariamais laimėjimais. Tačiau iš tikro Lietuvos gyventojams tie kainų sumažinimai neteikia didelio džiaugsmo. Jie mato, kad iš esmės gyvenimas lieka tas pats. Lieka tas pats kolchozinis skurdas, lieka nors ir sumažinti, bet vis viena didelis ir dažnai neįstengiamas atlikti privalomųjų pristatymų kiekiai, lieka toji pati sovietinė santvarka ir bolševikinis išnaudojimas. Pagaliau, ir visos eilės pagrindinių maisto gaminių kainos paliktos tos pačios: sviesto, sūrio, bulvių, kopūstų, silklių. Iš viso pragyvenimo kainos Lietuvoje ir visoje rusų valstybėje lieka žymiai aukštesnės už tų pačių gaminių kainas laisvoje valstybėje. Tiesiog negalima lyginti sovietinio ir Vakarų pasaulio lygio, nes laisvajame pasaulyje, nekalbant apie JAV, gyventojų uždabiai keleriojai aukštesni. Nepaisant pokarinių sąlygų, jokia-

me Vakarų krašte gyventojai nėra taip nuskurdę, kaip Sovietuose. Net ir pabrangus pragyvenimui Vakaruose, jų gyventojai nepalyginti geriau gyvena už sovietinį pilietį, nes jų uždabias pakilo dar daugiau, negu kainos.

Tai, ką komunistų partija ir vyriausybė dabar teikia savjesiems piliečiams ir pavergtiesiems, tėra vieni trupiniai, nors priešingai per Vilniaus radiją tvirtintų Poviliūnas ar kiti sovietinio „rojaus“ aukštintojai. Visa tai yra tik Sovietų valdžios noras apdumti savo piliečiams, o ypačiai užsieniui, akis. Tačiau laisvasis pasaulis labai gerai žino, kas dedasi Sovietuose, nors jie visokiems būdais žinias slėptų.

Niekas netiki, kad naujasis sovietinis valdžios mostas galėtų nors kiek žymiai pakelti darbo žmonių gerovę. Kol vyraus sovietinė santvarka, kol žmonės bus suvaryti į kolchozus ir vyks nežmoniškas pavergtųjų išnaudojimas, kol Maskva sieks toliau plėsti pavergtuosius kraštus — kalbos apie gerovę bus tik tuščias pasigyrimas. Lietuvos žmonės taip pat nepatikės Poviliūno, prekybos min. Mikučio ir kitų išvedžiojimams apie gyventojų skurdą vad. „kapitalistiniuose kraštuose“. Visa tai, kas dedasi bolševikinėje imperijoje, komunistinė propaganda įžūliai primeta Vakarams. Kitas tautas apiplėšia, žiauriai iš-

MIELAS TAUTIETI, TAUTIETE,

Turiu garbę pakviesti Jus drauge su artimaisiais ir pažįstamais dalyvauti lietuvių, vokiečių, prancūzų, italų, ispanų, airių, olandų, lenkų, vengrų, kroatų, japonų ir kitų tautų ruošiamoje iškilmingoje eisenoje ir vakarinėse Šv. Mišiose už anapus geležinės uždangos persekiojamas tautas. Eisena įvyks šių metų gegužės 30 d. Buenos Aires miesto centre. Lygiai 16 val. po pietų visiems reikia būti plačiausioje Buenos Aires gatvėje — Avenida 9 de Julio. Lietuvių rinkimosi vieta yra prie Rivadavia ir Carlos Pellegrini gatvių sankryžos. Kas gali, atvyksta su tautiniais drabužiais. Lietuvių grupės pryšką bus nešamas plakatas „Colectividad Litwana“ ir lietuvių bei argentiniečių tautinės vėliavos. Bus žygiuojama 8 žmonių gretomis. Iš Avenida 9 de Julio eisena pasuks į Avenida de Mayo ir Plaza de Mayo, kur pražygiuos pro Prezidentūrą ir susirinks Buenos Aires katedroje. Eisenos metu bus giedamos lietuviškos giesmės, kurių tekstas su šiuo laišku Jums prisiunčiamas. Eisenai lydėti yra pakviesti lietuviai skautai.

Katedroje papietinių šv. Mišių metu visi eisenos dalyviai lotyniškai sugiedos iš Missa de Angelis „Kyrie“, „Credo“ ir „Sanctus“. Mišioms baigiantis, kiekviena tauta savo kalba kartu sugiedos giesmę „Los cielos, la tierra“ („Ir dangus, ir žemė“) ir lotyniškai „Christus regnat, Christus vincit“ („Kristus viešpatauja, Kristus nugalai“).

Lietaus atveju eisenos nebūtų, bet visi susirinkti tiesiog į Buenos Aires katedrą su savo vėliavomis ir tautiniais drabužiais (kas juos turi), kur būtų atlaikytos popietinės šv. Mišios ir įvykdyta kita numatyta programa.

Susisiekimui palengvinti, nuo Lietuvos Aušros Vartų Parapijos bažnyčios Avellanedoje į eisenos vietą vyks tiesioginiai autobusai, kurie po pamaldų taip pat ir parves atgal. Jais ypač turėtų pasinaudoti visi tie, kurie vyks su tautiniais drabužiais, uniformomis ir vėliavomis.

Visiems lietuviams yra tautinės savigarbos pareiga dalyvauti šioje išpūdingoje eisenoje kartu su kultūringųjų pasaulio tautų bendruomenėmis. Nugalėkime savo lietuvišką nerangumą ir būtinai visi dalyvauname. Neapleiskime savo tautos ir nepalikime jos „kitiems“ gelbėti, kaip dezertyrai. Drąsiai susirinkime prie Lietuvos trispalvės ir savo kultūringumu, drausmingumu bei tautine savigarba pasirodykime vertais savo didžios praeities tautos ambasadoriais šioje šalyje.

Kun. Dr. Pranas Brazys MIC.

Liet. Tautinės Sielovados Direktorius Argentinoje

naudoja darbininkus ir valstiečius, o dar šneka apie jų gerovės kilimą. Kad ir pvz. tautos ūkio išsiurbimas apsiginklavimui niekur nėra toks žymus, kaip rusų valstybėje. Dabar tie sovietiniai propagandininkai pirštais nurodo JAV ir kitas Vakarų valstybes. Girdi, pragyvenimas JAV-se pabrangęs 13%, labiausiai pakilusios kainos maisto produktams. Tikrovė ten yra visai kitokia. Šiuo metu JAV prekių kainos yra kritusios apie 25%.

SNIEČKUS MASKVOJE PUOLĖ KERSTENO KOMITETĄ IR VEIKSNIUS

Balandžio pabaigoje Maskvoje sušaukta Sov. Sąjungos Aukščiausioji Taryba, kaip paprastai, „vienu balsu“ patvirtino ankstesnius nutarimus ir patvarkymus, Krymo įjungimą į Ukrainos teritoriją, draudimą svetimšaliams tuoktis su TSRS piliečiais etc. Vienu kitu menkesniu klausimu, norint pademonstruoti žodžio „laisvę“, buvo leista kažką ir pakritikuoti.

Ta proga savo pasakotoj kalboje ir A. Sniečkus reiškė nepasitenkinimą, kodėl ligi šiol Lietuvoje nepastatytas superfosfato fabrikas, nurodė, kad reiktų ir automobilių-traktorių atsarginių dalių fabriko, maldaivo, kad TSRS elektrinių ministerija bent ligi 1955 m. pradžios įstesėtų savo žodį ir „placiu frontu pradėtų statybą“ pažadėtosioms prie Kauno pastatyti elektros jėgainės etc. Nurodęs, kad „šiais metais sukanka 10 metų nuo tos dienos, kai T. Lietuva buvo išvaduota nuo hitlerinų grobių“, toliau tokiais bolševikiniais terminais gyrė sovietiškiems imperialistams laisvosios Lietuvos pavergimą: „Nugarmėjo į praeitį kapitalistai, dvarininkai, buožės, lupikai... Lietuvių tauta, įžengusi į tarybinį vystymosi kelią, įsigijo savo laimę broliškoje TS tautų šeimoje, pasiekė didelius laimėjimus ūkinėje ir kultūrinėje statyboje. Didelis lietuvių tautos pasiekimas yra tolesnis kolūkinės santvarkos stiprėjimas“. Toks didelis, jog toli gražu nepasiekiamos tos normos, kokios buvo gaunamos Lietuvoje žemės

ūky Nepriklausomybės laikais. Todėl ir pats Sniečkus buvo priverstas toliau prieš visus apkaltinti pats save, prisipažindamas, kad „vystant gyvulininkystę pas mus yra daug trūkumų, ir mums reikia padėti daugiau pastangų, kad įvykdytume planines gyvulių, visų pirma karvių skaičiaus padidinimo, gyvulininkystės produkcijos pakilimo užduotis... Grūdinių kultūrų derliai daugelyje respublikos kolūkių dar nepakankami, nors mes turime visus galimus išauginti gausius derlius... Mes dar nepakankamai išnaudojame esamas galimybes pramonei toliau išvystyti“. Sniečkaus pareiškimu, kolūkiečiai, girdi, jau net „nebenori gyventi vienkiemiuose“...

Sniečkui labai nepatiko N. Lietuvos laikais išaugęs Lietuvos gaminių eksportas į Vakarus, o ypač JAV įstatymų leidėjų, Kersteno komiteto ir laisvinimo veiksmų žygiai paskelbti laisvajam pasauliui, kaip faktiškai buvo pagrobta Lietuva, Latvija ir Estija, o Lietuvoje „priimta“ P. Pakarklio su B. Sereickiu dar nespėta išvesti iš rusų k. Gudų TSR konstitucija, vietoj jos santrumpą GTSR pakeitus tik į LTSR... Kersteno komiteto narius išvadines „dūkstančiais šmeižikais“, „rykliais“, o veiksmų veiklą — „provokacijomis ir šantažu“, kuriuos kuria „visokios komisijos, sudarytos iš Amerikos kongresmenų ir jų talkininkų, lietuviškųjų buržuazinių nacionalistų atskalinių“. Sniečkus Kersteno komiteto tyrinėjimus ir laisvųjų lietuvių pastangas gražinti užgrobtajam kraštui laisvę stengėsi taip sunieškinti: „Niekas nepalaus lietuvių tautos valios kurti savo laisvą ir laimingą gyvenimą kartu su visomis TS tautomis“...

Lietuviai gerai žino, kas yra Sniečkus. Tai žmogus, kurį prieš mirdama praeikė jo paties motina, kurio išsižadėjo giminės, kuris yra kaltas už tūkstančius mūsų tautiečių gyvybių, padėdamas okupantams išsiųsti juos į Sibiro tremtį. Tas pats žmogus, tikrasis savosios

(Nukelta į 2 psl.).

LA JUSTICIA SOVIETICA EN EL INFIERNO FRIO

Las últimas noticias sobre trabajos forzados en la Unión Soviética son propaladas ahora por los prisioneros de guerra alemanes que regresan. Entre ellos se encuentran los que estuvieron presos en Vorkuta, ese infierno frío. Vorkuta está situado en la Siberia Central, tras la línea polar, a unos 3.000 kilómetros de Moscú.

Es un verdadero centro de explotación de modernos esclavos del trabajo, existente en el lejano norte. En la propia Vorkuta también se ha establecido el punto administrativo de los verdugos de la MVD, dentro de cuya zona se mantienen 60 campamentos de concentración con varias decenas de millares de esclavos.

Según testimonio de los que han regresado, en los campamentos de Vorkuta están hacinados mayormente presos políticos: lituanos, letones, estonianos, ucranianos, caucasicos, aunque también hay polacos, alemanes y hasta franceses. Muchos de los bálticos fueron deportados a la región de Vorkuta ya en el año 1941, y esos primeros deportados han muerto casi en su totalidad.

Las condiciones del régimen y el trabajo son tan terribles, que en el curso de un año muere en ese infierno un 30% de presos. De allí, todavía por intervención personal del presidente Roosevelt, fueron liberados el lituano, ciudadano estadounidense doctor M. Devenis y el doctor M. Rubinstein. De otros desgraciados quedaron solamente enormes fosas comunes en algún lugar, sin signo alguno, o fosas cerca de las barracas, sobre las cuales se puede encontrar alguna tablilla con varios números: son los números de los esclavos muertos...

Todo el Ural está convertido por los bolcheviques en zonas de campos de trabajos forzados. Vorkuta está convertida mayormente en minas de carbón. En cada una de ellas trabajan unos 5.000 esclavos en condiciones infrahumanas.

En aquellas regiones situadas al norte del círculo polar, la temperatura alcanza de 40° a 60° bajo cero. El frío espantoso entumece

los miembros; es preciso moverse, trabajar sin descanso, porque de lo contrario se muere. En las minas no existe ninguna clase de instalaciones de protección o de higiene, ni las más imprescindibles, y el sistema de trabajo, así como las herramientas son de lo más primitivo.

Mal alimentados, cubiertos de andrajos, los presos apenas si arrastran los pies, mientras que las normas del trabajo son mayores, que las que podrían cumplir trabajadores en condiciones normales. Quien no cumple esas normas —y casi nadie puede hacerlo—, no recibe ni los teóricamente destinados 300 gramos de pan. Únicamente los organismos extraordinariamente fuertes resisten algo más; otros caen como hojas del árbol a causa del cansancio, del hambre y las enfermedades. Algunos se lesionan físicamente a sí mismo, para poder ser incluidos lo más pronto posible en la categoría de inválidos. A los deportados se les niega poder cartearse con sus parientes y recibir cualquier ayuda. La periodista alemana Brigida Gerlande, presa en Vorkuta durante 5 años, relata que el año pasado en esos gigantescos campamentos de esclavos se realizó una huelga en masa. En 32 minas la huelga fue total. 120 líderes de la huelga fueron fusilados, otros aislados en campamentos punitivos, a los que los bolcheviques irónicamente denominan "campos correccionales de trabajo".

Y todo ello ocurría en momentos, en que el rey de los esclavos soviéticos, Beria, era fusilado, y el nuevo procurador de la URSS, Rudenko, decía en el "Pravda", con fórmulas sinuosas, que ninguna institución soviética (débase comprender que tampoco la MVD) tiene el derecho a tomar medidas ilegales contra sus ciudadanos. Empero, prácticamente, el derecho y la legalidad no son aplicados "al elemento políticamente desconfiable". Las amnistías en la justicia soviética son dictadas sólo para los criminales, pero no para los presos políticos.

En Moscú los verdugos se cambian, pero el infierno frío tras Moscú queda igual... C. Verax

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

(Atkelta iš 1 psl.).

tautos išgama, dabar aukštindamas savojo krašto pavergimą kitiems tokiems pat bolševikiniam kvailinams, per sovietinės AT posėdį įrodinėja, kad, girdi, lietuvių tauta "amžiams pasisakiusi už draugystę su tarybinėmis tautomis"; jis žiauriausią okupaciją vadina išlaisvinimu, savojo krašto kultūrinį ir ūkinį sumukdymą — "sužydimo", šimtus tūkstančių nuo terosinio bolševiko režimo nukentėjusių mūsų tautiečių skelbia tariant okupantams "džiaugsmingą padėką" už jų gerovės ir laisvės sunaikinimą. Kai lietuvių radijo bei žinių tarnybos ir laisvoji spauda atkreipė lietuvių ir kitų dėmesį, kas iš tikro slepiasi už meno vardu suruoštos Maskvos dekados, turėjusios lietuvių menininkų vardu reikšti padėką pavergėjams už jų rusinimą bei bolševikinimą, o tam spektakliui prieš sveimuosius ir kitus bolševikų veikėjus viešai surežisuoti buvo išmestos milžiniškos pinigų sumos, kurių nė cento bolševikai nebūtų išleidę ir neišleidžia, jei menas yra tikrai laisvas ir tikrasis menas, bet ne meno vardu pavadinta bolševikinė propaganda, tai ir dėl to Sniečkus plėšėsi prieš savo duondavius, skelbdamas lietuvių vardu tokius žodžius ir pareiškimus, kurių jie, laisvi būdami, niekadoms nebūtų pasakę. Visi, kas arčiau pažįsta bolševikinį režimą, žino, kad bolševikai nepažįsta nei tikrojo meno, nei literatūros, jei jie daugiau ar mažiau netar naują bolševikinei propagandai. Tačiau, kad ir ką Sniečkus su Paleckiais ar Gedvilais bešnekėtų lietuvių vardu, tiek kraštas, tiek visi laisvajame pasaulyje gyvenantys mūsų tautiečiai ir mūsų tautos bičiuliai, o ypač ištremtieji Sibire, gerai žino tikruosius bolševikų kėslus ir klasingumą. Atėjus laikui, ir jie neišvengs istorijos teismo, kaip jo neišvengia visi savojo krašto ir savosios tautos sietimiesiems imperialistams išdavikai.

SOVIETINIO GYVENIMO KRONIKA

Kad ir kaip stengiasi bolševikai suintensyvinti žemės ūkį, tačiau, nepaisant visų raginimų, įpareigojimų, soclenktynių ir kitų panašiųjų bolševikiškų pastangų, jis toli gražu neduoda tų „išdirbio normų“, kurių taip norėtų jų planuotojai. Pagaliau nustatytos normos net kiek reikia išvežti į laukus mėšlo, nesvarbu, ar jo yra tvarte, ar ne. Taip Ignalino rajono kolchoziniškai, agitatorių apšviesti, „išsvystę sąjūdį“, kad „kiekvienas kolūkietis iš savo kiemo būtinai išvežtų į kolūkinius laukus po 5—6 vežimus mėšlo“. Panašiu „laukų patrešimu visiška nesirūpina“ Alytaus, Ariogalos, Vaisiejų ir kt. rajonai. O Vilniaus radijas skundžiasi, kad tuo būdu „pažeidžiama kolūkinė demokratija“ ir kad „yra kolūkių, kur mėšlas neišvežamas eilę metų“. Nesilaikymas šios rūšies „demokratijos“ taip pat konstatuotas Sirvintų, Vievio ir kt. rajonuose. Tuo tarpu tie kolūkiai, kurie sugeba, nors ir popieriuje, įvykdyti šitokius ir panašius reikalaujamus planus, bus įrašomi į garbės lentas, kurios nartatos steigti respublikiniuose laikraščiuose. Jomis norima kolchozus, tarybinius ūkius, MTS ir rajonus paskatinti, kad „aukšta kokybe vykdytų pavasio sėjos planą“ ir kitus tos rūšies uždavinius.

* Per AT posėdžius Mikojanas Vakarams pagrasino net atominėmis bombomis. Vokietis matematikas prof. Fuchs, Aacheno aukšto- sios technikos mokyklos fizikos instituto direktorius, išgarsėjęs savo apskaičiavimu, kad 2.100 m. žemėje bus 8 milijardai žmonių, neužmiršo ir atominio karo. Jo duomenimis, per ateities atominį karą žus 25 ml. žmonių — maždaug tiek pat, kiek žuvo žmonių per 2-įj karą arba po 1-jo karo per gripo epidimėją. Tačiau kobalto ir dusinamosios bombos į šią statistiką neįtrauktos. Kiti Vakarų specialistai

Petras Baronas,

Kanados Oro Laivyno atstovas, jau kelis kartus lankėsi Argentinoje. Dabar buvo atvykęs gegužės pradžioje įsteigti tos bendrovės atstovybę Buenos Aires mieste. Lėktuvų susisiekiama linija atidaryti jis atvyks rugpjūčio mėnesį. P. Baronas dabar yra paskirtas Bendrovės direktoriumi Pietų Amerikai. Džiugu, kad lietuvius yra iškilęs į tokias aukštas pareigas.

apskaičiuota, kad pvz. užteks 400 kobalto bombų visai žemei susprogdinti. Kada ir ar iš viso jos bus sprogdinamos, šis klausimas, lyg koks slogutis, kankina visą žmonią.

* Numatyta kolūkinės žemės „sujungti į stambius masyvus“. Stambinimo darbų baigti ir „žaliūninės sėjomainos įvesti 725 kolūkiuose“ pasiūsta visa eilė inžinierių bei žemės tvarkytojų. Kaip iš TSRS ž. ū. min. pavad. V. V. Mackevičiaus viešo pranešimo spaudai ir radijams matyti, Sov. Sąjungoje esančiuose 94.000 kolūkių, apie 9.000 MTS, daugiau kaip 4.700 tarybinių ūkių dirba per milijoną penkioliką milijų traktorių, milijonai kitų bolševikiškų žemės ūkiu mašinų bei mechanizmų. Tačiau, nepaisant to, MTS mechanizatoriams ir kolektyvininkams uždėdami vis nauji „įsipareigojimai“.

* LTSR krepšinio komanda iškovojė visos Sov. Sąjungos krepšinio pirmenybių čempiono vardą. Antrą vietą užėmė Maskvos, 3-čią — Gruzijos, 4-tą — Estijos, 5-tą — Latvijos rinktinės. Stonkus laimėjo 264 taškus, Lauritėnas — 142, Butautas — 198, be to, gerai pasišymėję Dapkus, Stumbrys. LTSR šachmatų čempiono vardą išsikovojo Vistanekis, iš 16 taškų surinkęs 13 1/2. V. Mikėnas užėmė 2-rą vietą su 12 1/2 taškų, o 3-čią — E. Čukajevą. Sov. Sąjungos bokso čempionu vėl liko Sočikas, 2-rą vietą užėmė jaunas sunkaus svorio boksininkas R. Juškėnas.

* Kas atsitinka, kai brolis iš sveitru pasivertė savo namiškiams pasveikinimas, gerai atvaizduoja šis atsitikimas. Nepaisydamas spaudos įspėjimų ir žinančių raginimo, vienas Londone gyvenęs lietuvis paršė sveikinimą savo broliui į okup. Lietuvą ir paprašė, kad taip pat pasveikintų buv. Kretingos pašto viršininką. Abu buvo už tai areštuoti ir vėliau nubausti po 25 metus į Sibirą. Taip tas, rodos, toks nekaltas ir visame laisvajame pasaulyje suprantamas žestas faktiškai broliui ir pažįstamiem išrašė bilietą į Sibirą bolševikinę sistemą... Buv. Kretingos viršininkas buvo jau anksčiau areštuotas ir už „palaikymą ryšio su fašistine valstybe“ nubaustas ištremimu 5 metams į Sibirą, iš kur po 6 metų vėl grįžo. Grįžti pasitaiko betgi tik vienam kitam. Šiaip normaliai, jei kas Sibire dar išlieka gyvas po skirtojo „termino“, tai toks paprastai ten ir apgyvendinamas ligi gyvos galvos arba bent ilgesniam laikui. Panašūs nubaudimas taip pat pritaikomas gaunantiems laiškus ir iš JAV arba kitų valstybių.

MIRĖ VYSK. MATULIONIS IR KUN. MIRONAS

Anglų karys Frank Kelly šešeris metus išbuvo sovietų Vladimiro kalėjime, kuris yra 120 mylių nuo Maskvos. Apkaltintas šnipinėjimu, kaip ir visi teisiameji, buvo nušautas 10 metų. Kai pagaliau buvo perduotas anglams, pusgyvis, išbadėjęs, jis turėjo kurti laiką pabūti Hannoverio ligoninėje, kad atgautų jėgas kelionei į tėvynę. Apie savo

TREMTINIŲ KRIKŠČIONIŲ DARBININKŲ KONGRESAS STRASBURGE

Gegužės 1—2 d. d. Strasburge (Prancūzijoje) įvyko Tarptautinės Tremtinių Krikščionių Darbininkų Federacijos (FITCRE) kongresas. Šiai federacijai priklauso Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Gudijos, Jugoslavijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos, Ukrainos ir Vengrijos tremtinių krikščionių darbininkų organizacijos. Jos šūkis: „Už tautų laisvę ir socialinį teisingumą!“

Kongreso darbai daugiausia ėjo komisijose: bendrojo, tremtinių reikalams ir auklėjimo. Kongresas priėmė eilę nutarimų ir atsiskaičią visą pasaulio darbininkus. Kongresas kviečia laisvajį pasaulį padėti „mūsų draugams darbininkams, kuriuos persekioja rusų komunistinis režimas, atgauti tautinę bei socialinę laisvę“, kviečia laisvojo pasaulio darbo žmones kovoti „drieš visokios spalvos kapitalistinį darbininkų išnaudojimą, bet labiausiai prieš valstybinį komunistų kapitalizmą“.

Kongresas išrinko federacijos pirmininku Dudovskį (lenką), 1939 m. Lenkijos katastrofos dienomis buvęs Kaune ir maloniai prisimenamą Lietuvą. Federacijos generaliniu sekretorium perrinktas Popovičius. Kongresas taip pat dalyvavo Europos Tarybos, Aukštojo Tremtinių Komisarų atstovai ir Krikščionių Darbininkų Profesinių Sąjungų Internacinalo (SICO) prezidentas Gaston Tessier ir generalinis sekretorius A. Vanistendael. Lietuvos krikščionims darbininkams tremtiniams kongrese atstovavo Darbo Federacijos Centro Valdybos vicepirmininkas dr. J. Grinius, K. Čėginskas ir dr. Z. Brinkis. Dr. Grinius dalyvavo bendrojo ir tremtinių reikalams komisijoje, K. Čėginskas — bendrojo ir auklėjimo komisijose. Abu gyvai reikėsi komisijų darbe ir diskusijose. Į Federacijos vadovybę nuo Lietuvos krikščionių darbininkų įeina Pukteris (prezidiumo nariu pavaduotoju) ir dr. Grinius (kontrolės komisijos nariu).

Kongreso metu LDF vicepirmininkas dr. Grinius turėjo progos nuosirdžiai išsikalbėti apie nepriklausomos Lietuvos krikščionių darbininkų sąjūdį ir apie dabartinę darbo žmonių padėtį okupuotoje Lietuvoje su Krikščionių Darbininkų Profesinių Sąjungų Internacinalo prezidentu G. Tessier.

Kongreso proga dr. Grinius per Amerikos Balsą tarė žodį pavergtosios tėvynės darbo žmonėms.

Kor.

GEGUŽĖE 1-OJI LAISVOSIOS EUROPOS KOLEGIJOJE

Newyorkišio Europos Laisvės Komiteto globojamos Laisvosios Europos Kolegijos studentai, gavę Centro ir Rytų Europos sovietų pavergtųjų kraštų krikščioniškųjų bei socialistinių darbininkų sąjūdių atstovų tremtyje New Yorke priimtąjį Gegužės 1-sios manifestą, gegužės 1 d. surengė mitingą, kuris, susipažinęs su minėtu manifestu, užgyrė jo 14 punktų programą ir priėmė rezoliuciją dėl darbo žmonių padėties sovietų okupuotuose kraštuose.

Kolegijos mitinge taip pat dalyvavo Tarptautinės Tremtinių Krikščionių Darbininkų Federacijos kongreso prezidiumas, Krikščionių Darbininkų Profesinių Sąjungų Internacinalo prezidentas G. Tessier ir kt.

Po mitingo L. E. Kolegijos vadovybė Kolegijos parke surengė iškilmingus pietus, kurių metu buvo paskelbtas krikščioniškųjų bei socialistinių darbininkų sąjūdių atstovų tremtyje New Yorke priimtas manifestas ir Kolegijos prezidentas Pelenys su Krikšč. Darbininkų Profesinių Sąjungų Internacinalo prezidentu G. Tessier pasikeitė kalbomis.

Kolegijos studentų mitingas ir kalbos pietų metu radijo bangomis buvo perduotas ne tik laisvajam pasauliui, bet ir kraštams anapus geležinės uždangos. Kor.

pergyvenimus jis šitai rašo:

„Aš buvau visų nustebimui anglas. Tuo metu vieno dalyko tetroškau — kaip nors viską pergyventi. Tikslai dabar suprantu, kad ten gyvenau, kad tai buvo mano gyvenimo dalis“.

Kartu su Kelly Vladimiro kalėjime buvo ark. Reinys, vysk. Matulionis ir kun. Vl. Mironas. Apie šį pastatarįjį jis rašo: „Aš manau, kad tik tada pradėjau suprasti, kad gyvenau, kai kun. Mironas, buv. 1938 m. Lietuvos ministeris pirmininkas, numirė mano glėby ant drėgnų grindų. Jis buvo maždaug 70 metų amžiaus“. Jo pasakojimu, kun. Mironas pargriuvo ant grindų, ir kaliniai pamatė, kad iš jo galvos tekėjo kraujas. Jis galėjo paslysti arba apalpti. Kelly pribėgo prie jo ir padėjo jo galvą ant savo kelių. Visą laiką trynė kun. Mirono krūtinę ir šaukė sargybinius. Kol atėjo sargybiniai, kun. Mironas mirė. Kelly, aprašydamas ark. Reinį ir vysk. Matulionį, sako, kad jie buvo labai simpatingi ir rūpinosi kitų kalinčių geru. Jie kartais gaudavo maisto suintinėlių ir jais dalindavosi su kitais kaliniams. Jis tvirtina, kad vysk. T. Matulionis kalėjime mirė, o ark. M. Reinys buvo perkeltas į kitą vietą ir buvo labai nusilpęs.

GYVYBĖ MARSE

Planetos Marso skersmuo yra 4.250 mylių. Mūsų žemės skersmuo — 7.913. Marso paviršius turi 52.500.000 kvadratinų mylių, žemės — 196.950.000, taigi — beveik keturis kartus daugiau, tačiau žemėje sausumos tėra 52.500.000 kvadratinų mylių, o likusi dalis — vandenynai, jūros. Marse gi jūrų nėra. Ten didžioji paviršiaus dalis yra ochros spalvos. Tačiau pavasarij ant Marso atsiranda žali plotai ir apdengia trečdalį jo paviršiaus. Marso para yra ilgesnė 41 minute, o metal turi 687 mūsiškes dienas. Jei žemė nuo saulės nutolusi už 93 milijonų mylių, tai Marsas nutolęs už 141 milijono mylių. Marso atmosfera yra 60 mylių, tuo tarpu žemė supa 300 mylių atmosferos sluogsnis. Marso temperatūra pakyla iki 85 laipsnių ir naktia gali nukristi iki 95 laipsnių žemiau

KULTŪROS KRONIKA

* Dail. Ados Korsakaitės grafikos darbas „Šventoji Naktis“ Springfielde, Mass. dailės parodoje buvo atžymėtas garbės pažymėjimu. Tai jau nebe pirmas kartas, kai šios dailininkės darbai parodų komisijose susilaukia išskirtinio dėmesio.

* Literatūros metraštinis rūpestingai ruošiamas. Jį leidžia Gabija. Lietuvių Rašytojų Dr-ja šį leidinį uoliai palaiko. Metraštyje bus rinktinės poezijos, beletristikos, dramų veikalų ar jų ištraukų ir literatūrinė bei kritikos straipsnių. Metraštinio redaktorai yra pasiskirstę pareigomis: J. Avetis tvarko poeziją, dramą ir literatūrinis straipsnius, o St. Zobarskas — beletristiką. Rankraščiai turi būti jau dabar pasiūčiami, spausuvei mano atiduoti apie metų vidurį.

* Ignas Šeinius-Jurkūnas, mūsų rašytojas, šiuo metu gyvena Švedijoje. Jis gimęs 1889 m. balandžio 3 d., taigi šiais metais jam sueina 65 m. amžiaus. Rašytojas yra kilęs iš Šeiniūnų, Ukmergės apskr. Ilgai buvo diplomatinėje tarnyboje, gyvendamas Suomijoje, Švedijoje ir kt. Jo yra išleista nemaža veikalų lietuvių ir švedų kalbomis. Kai kurie raštai išversti ir į suomių kalbą. Šiuo metu rašytojas gyvena Švedijoje.

* Įvairių tautų rašytojų metraštinis anglų kalba numatomas išleisti 1955 m. Redaktoriumi numatytas žymus vengrų rašytojas Tabori. Lietuvių Rašytojų Dr-jos valdyba paprašyta pateikti atitinkamą kiekį mūsų prozos bei poezijos tam metraščiui.

nulio. Mokslininkai ištyrę visas sąlygas — temperatūros didelį svyravimą, atmosferos skystumą, deguonio stoką — mano, kad nebūtų panašu, jog Marse galėtų gyventi tokie gyviai, kaip žemėje.

Vienas pilietis įeina į kino salę ir paklausia sėdinčio:

— Ar kėdė šalia Jūsų dar neužimta?

— Nežinau. Aš esu trumparegjis.

PAVOJUS SOVIETAMS PIETUOSE

Rašo Gen. leit. TEODORAS DAUKANTAS

Turkija yra šalis, iš kurios didžiosios armijos po 1917 m. nesugebėjo nieko išplėsti. Turkams priklauso visa Juodosios jūros pietų pakrantė, Bosforo ir Dardanelių sąsiauriai su jų „raktais“ Istambule ir Čanake. Turkų galioje yra įleisti arba neleisti bet kurį laivyną į Juodąją jūrą. Prieš turkus yra Rusijos ir jos satelitų Balkanuose bemaž trijų tūkstančių km krantai — jūros frontas, kurio be karo, kaip sovietams paaiškėjo iš turkų laikysenos, nesutrukdė. Palyginus su sovietų tris kartus trumpesniu frontu Europoje (Stettinas-Triestas), suprasime Juodosios jūros fronto skaudžią reikšmę sovietų gynbai. Bet Juodoji jūra, Turkijai esant vakariečių pusėje, tinka taip pat ir priešpuiui prieš grobuoniškuosius bolševikus. Turkų Sinopas yra tik 300 km nuotoly nuo rusų vyriausios bazės Sevostopoly, Kryme, o turkų pasienis arčiau negu 500 km nuo Bakų naftos šaltinių. Turkų tvirtovė — rytų bazė yra nuo sovietų apie 600 km.

Daugelis mūsų mažai žino ir dar mažiau domisi Turkija. Turkai buvo priglaudę pabėgėlius iš Lietuvos-Lenkijos po sukilimo, davę jiems žemių ir suteikę darbo. Turkija niekada nebuvo pripažinusi mūsų valstybės padalinimų, nei mums primetamų okupacijų. Jos senoje sostinėje Konstantinopolyje - Istambule mirė Adamas Mickėvičius ir buvo palaidotas katalikų bažnyčioje, svariabaisioje sostinės gatvėje. Turkai visuomet rodydavo simpatijų lietuviams ir užuojautą mūsų liūdnam likimui.

Turkija yra savotiškai įdomus kraštas su turtinga istorija ir yra vienas iš svarbesnių dabartiniam Vakarų civilizacijos laikotarpiui. Iš tiesų, žmonija stovi akivaizdoje klausimo — Azija ar Europa. Rusija atsako su savo Eurazija, Azijai suteikdama pirmavimą. Ji, pagrobus Europą, norėtų ją įjungti į Aziją. Gi Turkija, pakeitus arabų abėcėlę lotynų raidynų, ryškiai atsisotavo Vakarų kultūros pusėje ir ketina Aziją patraukti Europos pusėn.

Turkai seldžukai ir osmanai, kadaise gyvenę Centrinėje Azijos Gobiio dykumos pakraštyje, čingiz-čano mongolų stumiami, atsidangino Mažonoj Azijoje į Anatoliją. Vietinius užkariavę, jie žygiavo pas arabus ir priėmė Mahometo tikėjimą. Būdami klajokliai, ilgainiai tapo sėsliais žemdirbiais. Karingi ir drąsūs, mažu pasitenkinę, žygi išvermingi kariai, jie užvaldė daugelį tautų: armėnus, graikus, balkanų slavus, burgarus, valachus, moldavus, albanus, vengrus, Krymo totorius ir Kaukazo tautas.

Turkai vadino save osmanais (jų karinesnė šaka). Jiems žodis „turkas“ buvo įžeidimas, panašiai, kaip „maskolis“ didžrusiams, „čuchna“ suomiams, „chochol“ ukrainiečiams ir pan. Savo valstybę jie vadino ilgu vardu: „Memaliki šechanel osmanli“, t. y. sultono tautos, osmanų valdomos. Iš tikrųjų jų valstybė sultono imperijon buvo sujungusi daug tautų, panašiai, kaip Austrijos Habsburgai arba Rusijos Romanovai.

Susidūrę užkariavimų plotų plėtime su kitomis godžiomis tautomis, ilgainiai jie pralaimėjo prieš anglus, rusus ir austrus. Pagaliau iš turkų valdžios pradėjo išsilaisvinti paskiros tautos: serbai, bulgarai, rumunai, pirmiausiai gi graikai (1825 m.). Prie to daug prisidėjo ilgalais turkų priešas — rusai. Atėmę daug plotų aplink Juodąją jūrą ir sunaikinę Turkijos sąjungininkę Lietuvai - Lenkijos valstybę, rusai Nikolajaus I laikais caro sumanymu ruošėsi Turkiją visiškai padalinti, bet tam pasipriešino anglai ir prancūzai. 20 šimt. pradžioje Nikolajaus II ministeris Sazonovas išdirbo „minimum“ planą Rusijos gynbai. Buvo numatyta, staigiai užėmus, sutvirtinti Juodojoje jūroje Bosforo prietiltį ir tuo pat metu Viduržemio jūroje Dardanelus su Imbroz, Tenedos ir Lemnos (Egėjaus jūroje) salomis. Bet karas prasidėjo anksčiau negu buvo ruošiamasi.

Pirmojo karo metu turkams pavyko sustabdyti anglių puolimą į Dardanelus ir rusų — į Anatoliją. Tačiau rusai pajėgė užimti svarbiausią turkų bazę rytuose — Erzerumo tvirtovę ir jūros tiekimo linijos atramą — Trapezundo uostą.

Dar kiek pirmyn pasistūmus, rusų armija atsidūrė prieš neįveikiamą ir turkų sumaniai ginamą Sivaso poziciją (panašiai buvo anglams prie Galipolio).

Vienas geriausių anglių karo vadų lordas Kitcheneras paruošė planą: mišrūs desantai turėjo pulti — anglai Viduržemio jūros, Adalijos ir Aleksandretos kryptimi pietų Anatolijoje, o rusai Samsuno kryptimi Anatolijos šiaurėje. Anglai turėjo užimti Koniją ir Kesariją, o rusai Amasiją ir Yazgatą. Tokiu būdu turėtų būti nukirsti visi Sivaso armijos su Konstantinopoly susisiekimo keliai. Atstamai buvo taip apskaičiuoti, kad turkai vargiai būtų galėję išgelbėti padėtį tiek iš rytų, tiek iš vakarų, o kelias į sostinę iš rytų būtų buvęs atviras. Plano ruošimas jau buvo tiek pažengęs, kad net buvo numatyti jo vykdytojai, pvz. iš rusų pusės buvo pramatyta laivyno štabo viršininku admiralas Bubnovas, o jo operacijų šefu — kapitonas Daukantas. Bet anglių politikai nemėgsta karių sumanymų. Jų supratimu, kariai yra tik vykdytojai (dėlto jie taip lengvai pralošia taiką po karių laimėtų karų). Politikams Kitcheneras buvo kietas riešutas, nes turėjo nepaprastai aukštą autoritetą visuomenėje. Kitchenerui buvo duotas kreiseris „Achilles“ važiuoti su savo štabu Rusijon ir galutinai viską nustatyti (1916 m. birželio mėn.). Prie Škotijos krantų „Achilles“ sprogo ir visi žuvo. Sumanymas žuvo kartu su ju sumanytoju. Karas užsitęsė dar dvejus metus.

Politikai buvo sumanę savo planą, žuvusį karo lauke. Buvo sumanyta Turkiją visiškai sunaikinti iš vakarų, net pačių turkų gyvenamus plotus padalinti tarp anglių, italų ir graikų. Anglams turėjo taktininkauti prancūzai. Vokietijai, Austro-Vengrijai ir Turkijai pralaimėjus karą, santarvininkai geruoju turėjo užimti Konstantinopolį ir Marmuro jūros turtingą pakrantę pietuose (Ismido sritis). Italams pramatyta medvilnės ir javų Adalijos sritis pietuose. Smirnos (Ismiro) šilko ir vynuogių turtigus plotus užimtu graikai. Arabai, armėnai ir kurdai galėtų organizuoti britų priežiūroje.

Nugalėtiesiems pačiliui buvo patiekto pasirašyti sąlygos. Turkams teko pasirašyti Jezre (1920. 8. 10). Tačiau, kilus Rusijoje revoliucijai, turkams pavyko rytuose pašalinti rusus iš užimtų sričių, kaip iš Erzerumo, Lazistano ir Trapezundo. Kartu, vadovaujami Enver Pašos, jie įžengė į Batumo, Karzo, Ardagano ir Arvino sritis (1878 m. rusai buvo iš jų atėmę). Enver Paša ėjo toliau į rytus. Per Azerbeidžaną (Bakų) traukė į Centr. Aziją, kur padėjo rase giminingoms sukilusioms tautoms. Tačiau karą laimėję anglai pareikalavo Batumą jiems atiduoti. Tuo būdu buvo nutraukti Envero ryšiai, ir C. Azijos sukilimai buvo užgniauti.

Tačiau niekur kitur savo gyvenamuose plotuose turkai rusams nieko neužleido. Tai yra vienintelė (išskyrus dar Suomiją) valstybė, sugebėjusi rusams neatiduoti jų anksčiau išplėstų žemių. Tai yra neabejotinai dideli turkų laimėjimai, kurių eiga ir priežastis verta panagrinti. Juo labiau, kad turkai buvo ir yra lietuviams palankūs. Jų laimėjimai prieš rusus yra iš dalies ir mūsų laimėjimai, didina mūsų viltis laimėti ateityje. Ji pralaimėjo, kai prievarta jungė daugelį tautų. Tokia buvo Austrija, kuri taip pat pralaimėjo. Anglija susigriebė ir davė savivaldą Indijai, Pakistanui, Ceilonui, nepriklausomybę Burmai. Daugiatautė valstybė dar liko tik Rusija. Ji turės taip pat pralaimėti.

* Gegužės 11 d. suėjo šimtas metų, kai gimė Otomara Mergenthaler, išradęs linotipą mechaniskam raidžių rinkimui. Linotipo išradimas pradėjo naują spaudos laikotarpį, nes greitai ir gražų laikraščių bei knygų surinkimą padarė galima su nedaugeliu darbininku. O Mergenthaler buvo vokietis, kuris nuvykęs Š. Amerikon dirbo spaustuviėje ir ten padarė šį didelį ir naudingą išradimą. Dabar su dar labiau patobulintu jo išradimu — savu linotipų renkamas ir mūsų laikraštis „Laikas“.

LIETUVIAI K visame Pasaulyje

AUSTRALIJA

* Sidney miesto lietuviai rūpinasi gauti lietuviškų plokštelių, kurias galėtų transliuoti per austrų ABC radiją. ABC radijo vadovybė sutinka per savo stotį duoti lietuvišką muziką.

* N. S. W. parlamento posėdyje dalyvavo ir „naujųjų austrų“ bendruomenių atstovai. Lietuvius atstovavo ALB krašto valdybos pirm. V. Simniškis. Per privačius pasikalbėjimus paaiškėjo, kad N. S. W. parlamentariai yra su Lietuvos klausimu gana gerai susipažinę. Kai kurie Lietuva dar prisimena iš Nepriklausomybės laikų.

BRAZILIJA

* A. Žukas baigė medicinos fakultetą. Su Dr. El Draugeliu tai bus ar tik ne vieninteliai lietuviai gydytojai Brazilijoje. San Paulo mieste su priemiesčiais priskaitoma apie 12.000 lietuvių, neskaitant Brazilijoje gimusių. Lietuvių Sąjunga Brazilijoje išlaiko 3 mokyklas. Visi eilė lietuvių turi savo įmones ar nusipirkę ūkius ir neblogoi verčiasi.

* Iš pasikalbėjimo su kons. A. Poliščiu paaiškėjo, kad lietuviškų mokyklų pardavimas jam nepriklauso. Pažymima, kad konsulas netik Maironio, bet ir jokios kitos Liet. S-gai Brazilijoje priklausiančios mokyklos nepardavė, nes jos jam nepriklausė, taip pat neprišidėjo prie jokio lietuviškų židinių naikinimo. O šie dalykai taip buvo kai kurių liet. laikraščių išgarsinti.

DANIJA

* Po ilgų studijų Danijos karališkoje konservatorijoje dirigento egzaminus išlaikė lietuvis Ringoldas Kaufmanas, kilimu biržietis. Konservatorija jį su kitais trimis studentais pasiuntė 14 dienų į Stockholmą.

ITALIJA

* Vysk. V. Padolskio 50-ties metų amžiaus sukuriamas atžymėti šv. Kazimiero Kolegija surengė iškilmes. Jas plačiai aprašė „L'Observatore Romano“ ir „Quotidiano“ dienraščiai. Ta proga sukaktuvinką pasveikino kard. Pizzardo, arkiv. Samore, semin. ir universitetų kongregacijos sekr. arkiv. Confalonieri, šv. Sosto nuncijus Lietuvai arkiv. Centoz ir visa eilė kitų žymių Bažnyčios dignitarių, lietuvių ir italų veikėjų.

* 1922 metų pradžioje Lietuvos Diplomatinijos šefas S. Lozoraitis, atsilankęs Bonnoje ir atlikęs reikalingus pasikalbėjimus, buvo pasiėmęs uždavinį rūpintis tenai Lietuvos interesais. Dabar, šiems santykiams su Bonna suintensyvinti, Diplomatinijos šefas anksčiau minėtą uždavinį yra pavadęs Pasiuntinybės patarėjui Dr. Albertui Geručui, gavęs atitinkamų Vokietijos įstaigų pranešimą raštu, kad Dr. Geručio asmuo yra priimtinas.

* Dr. J. Gailius, lietuviškų translaciųjų per Romos radiją vedėjas, šv. Petro bazilikoje susituokė su p. Vl. Bankauskaite. Religines apeigas atliko vysk. V. Padolskis, asistuojantis prel. L. Tulabai, kun. V. Mincevičiui ir kun. Dabrovolskiui. Liudininkais buvo Lietuvos ministris prie šv. Sosto Girdvainis ir pasiuntinybės attache St. Lozoraitis, jr. Po religinių apeigų Lietuvos pasiuntinybėje prie šv. Sosto įvyko vaisės.

JUNGT. AMER. VALST.

* JAV-bėse Bendruomenės organizavimas eina tolyn. Šiuo metu veikia jau 12 apygardų ir per 60 apylinkių. Neseniai sušauktas LB rytinių JAV kraštų atstovų suvažiavimas priėmė visą eilę reikšmingų nutarimų. Suvažiavimas praėjo šūkiu: reikia gelbėti nuo tautinės mirties lietuvi. Suvažiavime programė kalbą pasakė vėl grįžęs Bendruomenės aktyviai dirbti LOKO pirm. prel. J. Balkūnas. Suvažiavime pranešimus padarė LOKO sekr. A. Saulaitis, išdin. V. Čekanavičius-Chase, narys K. Bielinis ir kt. Buvo nurodyta, kad 99% lietuvių išėviuojos nesupranta ir nežino Bendruo-

menės tikslų. LOKO narys H. Blazas pasiūlė sušaukti visos Amerikos kultūros kongresą. Pr. Naujo-kaitis ypač išskėlė šeimos, mokyklos ir organizacijų reikšmę lietuvių bei išlaikyti. Nutarta LOKui pavedti surengti meno šventę Amerikoje, spaudos sukakties proga remti spaudą ir lietuviškąją enciklopediją, skatinti bibliotekų ir skaityklų organizavimą, teatrų, muzikos ansamblių, jaunimo ir vaikų vasaros stovyklas. Pabrėžtas reikalas padaryti mokyklą tikru lietuviškosios dvasios židiniu. Taip pat pasisakyta dėl darnumo laisvinimo darbe ir vieningesnio jo parėmimo. Suvažiavimas buvo gausus ir darbingas. Konferencija pasveikino 75 m. jubiliejų minintį prof. J. Kaminską ir kt.

* Amerikiečių meno parodoj Chicagoj tarp 18 dailininkų pasirodė ir lietuvių: Šlapelis, M. Šileikis, J. Pautienius ir B. Murinas. Kiekvieno dailiniko buvo atrinkta tik po vieną paveikslą.

* JAV-bėse su pasisekimu rodoma brolių Motūzų, V. Belecko ir J. Januškevičiaus filmos, rodančios Nepr. Lietuvos gyvenimą. Jo vaizdų užfiksuoti J. Januškevičius yra net 9 kartus lankęsis Lietuvoje. Rūpinamasi, kad tų filmų bent po vieną kopiją būtų išsaugota lietuviškuose archyvuose.

* K. K. Barausko, „Draugo“ redaktorius, dvigubai sukakčiai — 50 metų amžiaus ir 25 m. kunigybtės — atžymėti gegužės 16 d. buvo surengtas pagerbimas su programa.

* Dr. A. Valis - Labokas, chirurgas ir moterų ligų specialistas, turįs kabinetą Chicagoje, pasisūlė finansuoti šv. Jurgio parapijos vargonų remontą. Šį kilnų treminio gydytojo veiksmą pažymėjo beveik visa didžioji Amerikos lietuvių spauda.

* Kun. Dr. Viktoras Rimšelis, Marijono Seminarijos profesorius, yra pakviestas kunigų biuletenio „Lux Christi“ redaktoriui. Anksčiau šį biuletinį redagavo prof. St. Yla.

KANADA

* Kanadoje yra įsisteigusi Liet. Kat. Kultūros Dr-ja. Toronto mieste buvo naujai išrinkta jos valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. B. Sakalauskas, vicepirm. A. Pabedinskas, sekr. L. Šalna, išd. S. Čepas, parengimų reikalams A. Saulis, nariai — kun. dr. J. Gutauskas ir kun. dr. V. Gidžiūnas.

KOLUMBIJA

* Barancabermejos miesto savivaldybės liginėje š. m. balandžio 5 d. mirė buvęs Lietuvos ginklavimo miršininkas ats. pulk. Kazimieras Ambraziejus. Velionis palaidotas vietos užsieniečių kapinėse.

PRANCŪZIJA

* Sorbonos amfiteatre, Paryžiuje, buvo suruostas tarptautinis folkloro festivalis, globojamas Paryžiaus Akademijos rektorius. Lietuvos jaunimai atstovavo Paryžiaus lietuvių studentų sekcija, atlikdama su dideliu pasisekimu keleta tautinių šokių, vadovaujant skulptoriui Mončui. Akordeonu grojo B. Venskuvienė. Tautinių šokių grupę Paryžiuje sudaro: Mažonienė, Puznaitė - Ripoll, U Karvelytė, N. Kašironovaitė ir Sirtautaitė; iš vyrų — R. Bačkas, Mončys, V. Deltuva, V. Tarvydas.

* Poniai Bidault (užs. reik. ministerio žmonai) globojant, įvyko Pasaulinio Motinų Sąjūdžio (M.M.M.) posėdis. Buvo padarytas pranešimas apie šio sąjūdžio veiklą. Globos komitetą sudaro daugiausiai Paryžiuje gyvenančios ambasadorių žmonos. Lietuvų atstovauti buvo pakviesta to Sąjūdžio Tarptautinės Tarybos narė O. Bačkienė ir mūsų komiteto gener. sekretorė B. Venskuvienė. Pasaulinė Federalistų Unija suruošė paskaitų ciklą tema: Pasaulinis federalizmas ir taika. Moterų sekcijoje lietuvių atstovavo p. p. Motorienė ir Bačkienė.

* Prancūzijos LB krašto valdyba surengė poetų J. Baltrušaičio ir O. Milašiaus minėjimą. Paskaitą apie

LIETUVAITĖ PAS KARMELITES

Šių metų vasario 2 d. Karmeličių vienuolijon buvo priimta Karmelita Miserevičiūtė. Jos motinai Miserevičienei prigėrus, ji liko 6 metų našlaitė ir buvo paimta globoti jos krikšto motinos ir jos vyro Eleonoros ir Izidoriaus Stankų bei buvusios motinos šeiminkės anglės N. Milej. Nuo mažens buvo leidžiama mokyti Seserų vedamo mose mokyklose San Isidro mieste ir vėliau Buenos Aires. Vasaromis būdavo pas p. p. Stankus. Kai buvusi šeiminkė negalėjo toliau priemeigaitės auklėjimo prisidėti, tolimesnį globą visiškai pasiėmė p. p. Stankai. Ir dabar jie dalyvavo kaip globėjai jos įvilktuvėse bei nuolat ję karmeličių vienuolyne lanko. Atlikusi noviciatą ji toliau tęs savo studijas ir atsidėkos savo globėjams savo malda bei darbu visuomenei.

šiuos du europiečius poetus ir Lietuvos diplomatus skaitė prof. dr. J. Grinius, specialiai pakviestas iš Strasburgo. Minėjime dalyvavo visi Paryžiaus lietuviai. Minėjimo prezidentuman buvo pakviesti prof. J. Baltrušaitis, prof. J. Grinius ir T. Rabikauskas. Susirinkimui pirmininkavo pulk. J. Lanskorskis.

VENECUELA

* Venecuėlos lietuviai skaitai pasizymi gyva veikla. Anksčiau jie turėjo savo skryjį „Tėvų Kely“, o dabar jau kuris laikas leidžia mimio-grafuotą informacinį biuletinį skautams „Vyties keliais“. Biuletinis leidžiamas lietuvių ir ispanų kalbomis. Atsakinguoju red. pasirašo Dr. P. Neniškis.

VOKIETIJA

* Antbolševikinių Tautų Bloko Tautų Tarybos pirmininku Munchene įvykusio kongreso išrinktas prof. F. Durčanskis, o gen. sekretorium — lietuvis J. Gytis. ABN centro komiteto pirm. buvo perrinktas J. Stecko, pavaduotoju — vengrų gen. F. Farkaš de Kisbarnak, gener. sekr. gruzinų kunigaikštis N. Nakaidze. J. Gytis savo kalboje, pasakytoje per Amerikos Balsą, be kita ko, pažymėjo, kad nepaisant, kiek metų užtruktų bolševizmas, nei Lietuva, nei Latvija, nei Estija nebus išnaikintos.

* Vasario 16 gimnazija šiameit išleido tris naujus abiturientus: P. Kazirskį, K. Dikšaitį ir L. Venclovą. Baigiamųjų egzaminų lietuvių kalba rašomoji tema buvo skirta: „Abituriento pareigos lietuvių“.

* Mūsų rašytojai, kaip praneša „Informacijų“ biuletinis, remia Vasario 16 gimnaziją. „Bendrijos“ išleistųjų eilėraščių rinkinio „Cascata Cristalina“ autorius Venancijus Ališas (kun. A. Arminas) aukoja visas savo pajamas iš šios knygos Vokietijos Krašto Valdybai Vasario 16 gimnazijos reikalams. Alė Rūta-Nakaitė, „Bendrijos“ išleistas apyska „Duktė“ autorė, taip pat paukojo pusę savo pajamų tam pačiam reikalui. Balys Gražulis iš anksto skiria visą savo pelną už numatomo išleisti apysakų rinkinio „Širdis tremtyje“ pardavimą.

* „Bendrijos“ leidykla baigia spausdinti prof. dr. A. Šešplaukio „Lietuvių kalbos pratiminių gramatiką“. Ji skiriama dėstyviui pradžios mokyklose, bet ypatingai pritaikyta naudojimui savamoksliams, šeštadienio ir vargo mokykloms.

San Francisco mieste atėjo du seniai pas teisėją ir prašė juos greit sutuokti, nes nenorį gaisinti ilgiau brangaus laiko. Prašymas buvo išklaustas. Bet vos praėjo dvi valandos, tie patys sugrįžo maldaudami, kad jų santuoka būtų panaikinta, nes ir taip sugaišę dvi brangaus laiko valandas ir nesutarę, kur važiuoti praleisti medaus mėnesio.

Moteris ir GYVENIMAS

Skyrių veda ONA KAIRELIENE, Helguera 2740, Avellaneda.

TĖVYNĖ IR MES

Veltui tavo mintys į svetur
keliauja.
Saulė, nors šviesiausia, bus svetur
tamsi.
Čia brangiau už auksą juodos
žemės saujė,
Nes kiekvienoj dulkėj tu čia pats
esi.
K. Inčūra.

Skaitydami senosios Graikijos rašytojo Homero, gyv. VIII a. prieš Kr. gimimą, garsiąją poemą "Odiseja", randame fantastišką, bet ir mūsų laikams prasmingą legendą: Odisejo draugai, būdami toli nuo savo tėvynės, atsiranda deivės Kirkės rūmuose ir vašinami nepaprastai skaniu vynu, į kurį įdėta baisy nuodų, užmušančių bet kokį tėvynės atminimą. Kai žmonės užmiršta savo tėvynę, klastingoji deivė pavėrdžia juos gyvuliais ir uždaro į tvartą.

Ši legenda rodo, kad senovės graikai, kurie, kaip mums istorija sako, buvo aukštos moralės ir aukštųjų kultūrinių laimėjimų tauta, tikėjo, kad tėvynės meilė, jos ilgesys ją apleidus, yra svarbus, kai kuriais atvejais net lemiamas žmogaus moralinio gyvenimo faktorius, kad, norint žmogų paversti gyvuliu, reikia visų pirma užmušti patriotizmą jo sieloje.

Mūsų laikais niekas netiki į fantastiškos deivės Kirkės burtus, tačiau, jei kas nori pavergtą tautą nužudyti t. y. išnaikinti jos tautinį atsparumą, tautinį charakterį ir meilę savam gimtajam kraštui, tas taip pat griebiasi Kirkės vyno. Komunizmo "užnuodytas vynas" — tai fantastiška internacionalinio „rojaus“ idėja. Kas pasiduoda tos idėjos veikimui, tas netenka meilės savo tautai, o netekęs jos jis okupantų paverčiamas "gyvuliu ir uždaromas į tvartą" t. y. jam atimamos žmogui priklausančios teisės ir laisvės.

Tačiau ne tiek okupuotoje tėvynėje, kiek išvijoje yra tiek daug pavoju ir pagundų apsvaigti nuo „Kirkės vyno“ t. y. užmiršti savo tėvynę ir savo tautybę.

Kiekvieno žmogaus gyvenimas yra susijęs su jo tėvynės likimu. Žmogus jaučia skriaudą ir liūdesį, jei jo tėvynė yra netekusi savo laisvės, jis jaučia pažeminimą ir panieką, jei jo tėvynė slėgia pažeminimas ir priepaūda. Kas nejaucia meilės ir prisirišimo savo tautai, kas nepergyvena jos nelaimių, tas jau yra "girtas nuo Kirkės vyno" ir yra atsidūręs moraliniame tvarte, t. y. praradęs svarbią tėvynės meilės arba patriotizmo dorybę.

Labai didelė mūsų tautos dalis šiuo metu dėl įvairių tiesioginių ar netiesioginių gyvenimo sąlygų yra priversta gyventi svietimoje žemėje, tačiau tas nereiškia, kad būdami toli nuo tėvynės, turime išsižadėti savo tautinio charakterio ir prarasti meilę savo gimtajam kraštui. Anglų tauta yra plačiai išsiblaškiusi po savo kolonijas ir dominijas, tačiau anglas, atsidūręs toli nuo savo gimtosios salos ribų, sakosi, kad jis savo tėvynę vežiojasi su savimi, tai reiškia, kad anglas ir gyvendamas svetur, toli už savo tėvynės ribų, išlaiko savo tautos charakterį, tradicijas, kultūrą ir meilę savo paliktajam gimtajam kraštui, kitaip tariant, jis visur ir visada yra anglas.

Lietuviui reikia dar labiau "vežiotis savo tėvynę su savimi", nes jo tėvynė yra kitokioje padėty negu anglo, ji, būdama fiziškai silpnesnė, yra pavergta, paniekinta ir brutaliai naikinama. Josios vaikai plačiai pasklidę po platųjį pasaulį. Aštrus ir stiprus patriotizmas užsienyje reiškia kovą ir protestą prieš jo tėvynės pavergėjus.

Bet neužtenka tėvynę "vežiotis su savimi", reikia taip pat mokėti ją, kaip švenčiausią ir brangiausią šeimos turtą perduoti ir savo vai-

kams, kad ir jie visur ir visada būtų tikri lietuviai, o čia jau didelė ir atsakomą pareigą, krentanti ypatingai ant moters, ypač ant motinos pečių.

Prancūzas sako: — mano namai yra mano pilis, t. y. jis yra laisvas savo namuose, nepriklausomas nuo jokių svetimų įtakų gali daryti savo namuose, kas jam atrodo geriausia. Mes gi lituvaliai, būdami svetimame krašte, turime įsisąmoninti, kad mūsų šeima yra mūsų pilis, mūsų maža Lietuva, kurioje kalbama, dainuojama ir galvojama vien tik lietuviškai, nežiūrint to, ką sakys mūsų kaimynai ar darbovietės draugai. Šeima yra mažas branduolys, tasai nepriklausomas vienetas, kuris respektuojamas ir net didžioje daugumoje valstybių įstatymais ginamas. Todėl nėra jokios baimės, nei gėdos prieš kitataučius, jei savo namuose šeiminkausime mes patys. Kiekviena lietuviška šeima, kaip jau minėjau, turi būti maža Lietuva, o kad tai būtų galima pasiekti, reikia:

1. Pasakoti vaikams apie Lietuvą. Čia motina, kuri daugiausia laiko praleidžia su vaikais, turi surasti laiko ir galimybių ir dažnai pasakoti jiems apie tėvynę. Žinoma, reikia užmiršti, kad ir Lietuvoje anais laikais kaip ir kiekvienoje valstybėje buvo negerovių ir nedateklių, „purvo ir suplyšusių sijonų", bet visa tai išdilsta, prisiminus gražią bundančią lietuvišką gamtą, žaliąjį sodžių, jaunimo susibūrimus, nuosirdžius ir vašingus Lietuvos žmones ir tt. Vaikas iš motinos ir tėvo pasakojimų turi sudaryti savo vaizduotę gražią ir mielą Lietuvą. Tokia jis jau myli, o tai pasiekti ir yra būtinas tėvų uždavinys.

2. Savo šeimoje kalbėti vien lietuviškai. Jei vaikas jau turi gražų Lietuvos vaizdą ir myli ją, tai jis mieliai ir lietuviškai kalbės. Žinoma, vaikai labai dažnai ir greitai pasiduoda svetimoms įtakoms ir kartais pareiškia nekaltą lietuvišką. To niekad neatsitik, jei vaikai nuo pat kūdikystės girdės namuose vien lietuviškai kalbant. Be to, tėvai, kad neišardžius šeimos tvarkos ir ne-

padarius "babyloną", turi parodyti griežtumo ir tvirtumo šiuo atžvilgiu, o vaikai išmokę gerai lietuviškai bus tėvams labai dėkingi. Žinoma, kai jau bus suaugę ir supras, koks tai didelis turtas jiems yra duotas. Taip pat lietuviškos dainos, šeimos vartojami lietuviški papročiai bei tradicijos kaip tai Kūčios, Kalėdos, Velykos, Sekminės ir tt. vaikus labai sužavi ir patraukia.

3. Lietuviška šeštadieninė mokykla. Kol vaikas yra mažas jis yra visiškai tėvų įtakoj. Pradėjęs lankyti mokyklą, vaikas įgauna naujų įtakų, kurios gali labai pakenkti vaiko užbrėžtam lietuviškam auklėjimui. Todėl tėvai turi būtinais siūsti vaiką į lietuvišką šeštadieninę mokyklą. Šitokia mokykla padės tėvams ne tik, kad jų vaikas neprarastų šeimoje įgytą lietuviškumą, bet dar labiau jį išjudintų, patobulintų. Ten kur gyvena bent kelios šeimos, tėvai turi suorganizuoti kilnojamą šeštadieninę mokyklą, kur yra lietuviškos organizacijos, tėvai ir tos organizacijos nariai turi reikalauti, kad jų valdybos savo patalpose įsteigtų šeštadieninę mokyklą vaikams. Mokytojų yra ir ne vienas jų neatsisakys tokiam svarbiam reikalavimui.

Šitokių kelių eidami, mes tikrai "nepasigersim Kirkės vynu" t. y. neužmiršim savosios žemės ir atlikim mums mūsų Tėvynės duotą pareigą — iš lietuvių tėvų gimę vaikai priklauso Lietuvai ir jai turime juos gražinti t. y. išauginti. Tėvynė pareikalauja iš mūsų apyskaitos, jei mes pavogsim jai josios vaikų dalį.

Dažnai tenka girdėti, kad gyvendami jau daug metų svetur, pripratome ir priaugome prie "naujos tėvynės". Tai yra netiesa, taip sakydami apgaudinėjame patys save, nes kaip išrautas medis sunkiai arba visai neprigyja kitoje žemėje, taip ir mes išrauti iš savo tėvynės, veltui save apgaudinėjame, nes, svietimos žmonių jūros nešami, vistiek ir nenorėdami liksime lietuviais. Savo prigimtimi per daug esame skirtingi nuo tų, kurie mus supa, esame savosios žemės vaikai, nes anot poeto:

Nors svetur ir auksu grįsti miestai
būti,
Be tėvynės dūmų trokši tu tenai.

O. Kairelienė

J. VEDEGYS

MOTERYS RAŠYTOJOS MŪSŲ LITERATŪROJE

BITĖS KŪRYBA

Lietuviškoji visuomenė gal daugiau G. Petkevičiūtė - Bitė pažįsta ir vertina dėl jos kultūrinio ir visuomeninio veikimo, nei dėl jos raštų. Vis dėlto ji yra viena iš pirmųjų moterų rašytojų, išskėlusių savo laikų aktualių klausimų ir problemų savo raštuose, ir Bitė mūsų literatūroje užima sau tinkamą vietą.

Bitė, įsigyvenusi ir įsijautusi "Varpo" ideologija, savaime suprantama, savo raštams medžiagą ima iš kasdieniško, realaus žmonių gyvenimo. Stengiasi išskelti to gyvenimo įvairias ydas, skausmus ir sunkumus. Tuo labiau mes galėsime tai suprasti, kad ir ji pati, fiziškai iš jaunatvės sužalota, patyrė gyvenime daug nemalonumų ir skausmų. O žmonės dažnai parodo savo nemie-laširdingumą ir net žiaurumą. Tasai žiaurumas, neteislingumas reiškiasi ne tik valstiečiuose, pas paprastus žmones, bet lygiai ir dvare. Pr. Naujokaitis, literatūros istorikas, apie pirmuosius Bitės raštus savo istorijoje dar taip sako: "Krisluose randame aiškiai pabrėžtą socialinės nelygybės motyvą, vargą ir skurdą, sugretintą su poniško gyvenimo pertekliumi. Kellamos ponų daromos dvaro darbininkams skriaudos, rodoma nusikraustųjų būtis ir vargas, pavainikio kūdikio likimas, iškyla ir moters santykių problema."

Viena iš charakteringesniųjų Bi-

tės apysakaičių yra "Nebe pirmas". Joje autorė vaizduoja žiaurų tėvą (motina taip pat griežtoka), kada, sūniui atsisakius eiti į kunigus, grasinimais ir fizinėmis bausmėmis nori vaiką "atvesti į protą". Sūnus, to negalėdamas pakelti, išsinaisina namų ir tik po šešių metų grįžta studentu į tėviškę, bet jau be sveikatos, ligonis. Sūnus sugrįžo į tėviškę numirtis. Antroje taip pat charakteringoje apyskaitėje, "Dievui atkišus", Bitė vaizduoja dvaro samdininke Magdę, kurią visi pravardžiuoja Kiauliu Magde. Kai ji, kartą susitvarkiusi nuėjo į bažnyčią, ją pamatė dvaro ūkvedys ir suvilijo. Susilaukus kūdikio iš Magdės dar labiau visi juokėsi ir šaipėsi, net ir pats dvarininkas neatsilikko. Vaiko pagailo dvaro panelei. Ji Magdės pamotė duodavo pinigų, kad šį prižiūrėtų kūdikį. Bet pamotė pinigų išleisdavo saviems reikalams, o vaiką laikė "Dievui atkišus", kad jį atsiimtų.

Žymiausių savo kūrinių G. Petkevičiūtė - Bitė laikė 2-ųjų dalių patriotinį romaną "Ad astra". Jame autorė vaizduoja praeito šimtmečio pabajgos dvaro gyvenimą ir kultūrinį veikimą "Varpo" laikais. Tasai gyvenimas reiškiasi visokeriopu tuštumu, daugelis dvarininkų nesupranta naujų gyvenimo jau iškeltų idėjų ir žengia į visišką dvasinį bankrotą. Naujoji inteligentija taip pat eina skirtingais keliais ir susilaukia skirtingų išvadų.

JULIJA ŠVABAITE

SEPTYNIOS PSALMĖS

Aš nežinau, kur dingti po dienos,
Ir kur priglausti sunkią galvą,
Kai ima tyliai smegitis į mane
Septynios psalmės.

Žvaigždynuos plėšosi žaibai,
Krauju pasrūva jūros gėlmės...
Ateis, ateis mane pribaiigt
Septynios psalmės...

Liūdnam skliaute sustingo žvaigždės,
Iš skausmo debesys nukalti,
Baugioj tyloj taip skamba graudžiai
Septynios psalmės...

Suklumpa vakaras tarp pirštų
Ir kruvinai nuplauna delną,
Mano širdy sukniubę miršta
Septynios psalmės...

(Iš spaudai paruošto rinkinio „Našlaičiai“.)

Australija, Melbournas.

LAZDYNŲ PELEDA

Kalbėdami apie Lazdynų Pelėdą, turime galvoje dvi Lazdynų Pelėdas, kitaip sakant, dvi seseris — Sofiją ir Mariją Ivanauskaites, rašiusias vienu slapyvardžiu. Skaitančiajai mūsų visuomenei iki paskutiniųjų laikų buvo žinoma tik Sofija Ivanauskaitė - Lazdynų Pelėda. Tik po jos mirties (1926 m.) paaiškėjo ši paslaptis ir literatūros kritikai išskėlė aikštėn ir Marijos Ivanauskaitės literatūrinį vaidmenį ir raštus. Dabar yra žinoma, kad Sofijos Ivanauskaitės - Lazdynų Pelėdos raštų

Sofija Pšibiliauskienė

3-uose tomuose tam tikra dalis kūrinių priklauso jos seseriai Marijai. Mat, Sofija anksčiau susidarė rašytojos vardą ir jos kūrinių mie-lai buvo spausdinami lietuviškuose laikraščiuose. Marija gi, po literatūrinio bandymų neatkreipusi visuomenės dėmesio, savo raštus duodavo Sofijai, kuri juos savo vardu išleisdavo.

Gyvenimas. Sofija Ivanauskaitė - Pšibiliauskienė - Lazdynų Pelėda gimė 1867 m. rugsėjo 16 d. Paragių dvarely, Tryškių valsč., Žemaičiuose. Jos tėvai bajorai, Nikodemus Ivanauskas ir Karolina Petkevičiūtė, susituokę visai jauni, nepatyrę ir nepasiruošę gyvenimui. Tėvas savae laikė menininku ir svajojo apie dailę ir muziką. Dvaro, kuris kas kart vis labiau grimzdė į skolas, nemokėjo tvarkyti. Bet, nežiūrint sunkių ekonominių dvaro reikalų ir neseniai gimusios dukrelės Sofijos, Nikodemus Ivanauskas išvyko su visa savo šeima į Muncheną, Vokietijoje, tapybos meno studijuoti. Vokietijoje Ivanauskai gyveno vargingai. Sofijos motinai teko parūpinti duonos kėšnį siuvinėjimu, ady-mu, siuvimu. Po keturių metų grįžimo į Lietuvą ir, kiek pabuvęs Paragių dvare, apsigyveno Šiauliuose, kur tapė bažnyčioms paveikslus. Šiauliuose gimė antroji dukterė - Marija. Iš Šiaulių Ivanauskai grįžo į savo dvarelį, ir dabar tėvas susirūpino savo dukterų mokymu ir auklėjimu. Negalėdamas samdyti mokytojo, pats jas kiek mokė. Bet dukterys sistematingo mokymo negavo. Kadangi patsai Ivanauskas bu-

vo menininkas ir taip pat literatas, dukterims įkvėpė literatūros meilę. Šiaip gi jos skaitė kas pakliuvo. Įvairūs nuotykių ir sentimentalinių romanai abi seseris ugdė svajotojomis, idealistėmis, atitrūkusiomis nuo gyvenimo tikrovės. Kai 24 metų Sofijai pasi-piršo tėvo draugas, senas nusigyvenęs ir nusigėręs bajoras Pšibiliauskas, Sofija, išugdžiusi jau senai savyje aukos mintį ir tikėdamasi nelaimingąjį pataisyti, išteka už jo. Bet dar tą pačią vestuvių dieną, Sofijos aukos svajos gavo didžiausią smūgį, kai atvyko neteisėta Pšibiliausko, dabar jau jos vyro, žmona su keletu vaikų. Pagyvenę keletą metų juodu išsiskiria. Pšibiliauskas išvyksta į Ameriką, kur neužilgo mirė. Sofija sunkiai vargsta su dviem vaikais. Apie 1896 m. sueina į pažintį su lietuviais studentais, Povilas Višinskis, kaip ir žemaitėi nurodęs naujo gyvenimo kelią ir tikslą, skatina Sofiją Pšibiliauskienę rašyti. Ir ji, turėdama apie 30 m. amžiaus, pradeda rašyti vaizdelius ir apyskaites ir jas spausdina Lazdynų Pelėdos vardu "Varpe", "Ūkininke". Vaikams kiek paaugus, nusikelia į Vilnių. Čia rašo, verčia, siuva. Įsitašo į Petro Vileišio knygyną. Spausdina sava kūrybą "Viltį", "Saltinį" ir kt. Prieš I did. karą gyvena Kaune. Karo ir pokario metais gyvena pas savo sūnų Meškių - Gadoviškių dvarely. Susikūrusi Lietuvos valstybės vyriausybė paskiria rašytojai pensiją. Persikelia į savo gimtuosius Paragius. Nors gyvenimo sąlygos pagerėja, bet sveikatos rašytoja jau pataisyti negali. Miršta džiova 1926 m. kovo 14 d. Palaidota Tryškių kapinėse.

(Bus daugiau)

KAIP MAITINTIS

Žymus gydytojas amerikietis Arnold Bergen skelbia, kad sveikatin-gumo pagrindas yra stiprus pusryčiai, lengvi pietūs ir poilsio nuotai-koje suvalgyta vakarienė bei daug miego.

PASTO ŽENKLAI MARIJOS GARBĖI

Turkijos paštas išleido dvi laidas naujų pašto ženklų, skirtus Dangun Paimtosios Dievo Motinos garbei. Viename vaizduojamas švenč. Panelės Marijos dangun ėmimo scena, antrame Efezo griuvėsiai.

SEIMŲ DRAUGJA

Vokietijos katalikų šeimų draugija jau priaugo iki ketvirtadalia milijono narių. Draugijos tikslas ginti šeimų reikalus įstatimdvystėje ir socialinėje srityje.

Š. AMERIKOS RINKOJE

pasirodė naujos rūšies medžiaga langų užuolaidoms. Tos peršviečia-mos labai plonos ir švelnios marki-zeto užuolaidos nesugeria dulkių, nesiglamžo ir net drėgniausiaj dieną atrodo kaip naujos. Jų nereikia prosyti, krakmolyti, baltinti ar la-zurkuoti. Nei maistas, nei gėrimai (netgi rašalas) nepalieka dėmių. Apipylus kuom nors, tuojaus galima išimti nušuolant šlapio skuduru, panaudojant tik muilą su vandeniu. Kabančias užuolaidas galima su dulkiamsurbliu išvalyti. Taip pat jos yra nedegančios.

PIJUS X

JO JAUNYSTĖ

Gamtos išpuoštame ir įspūdingos istorijos Venecijos krašte, Italijoje, Riese miestelyje, 1835 m. birželio 2 d. gimė kūdikis, kurį Dievo Apveizda vėliau skyrė užimti popiežiaus sostą. Dieną po gimimo kūdikis buvo nuneštas į Šv. Mato bažnyčią ir ten pakrikštytas Juozapo Melchioro vardais.

Pamaldi namų aplinka Juozuko jaunystei buvo teigiama dirva išugdyti pirmuosius gražaus charakterio bruožus, ant kurių vėliau buvo galima statyti dar aukštesnis dorūbių pastatas. Jo tėvas, Jonas Sarto, paprastas valdžios įstaigos tarnautojas ir motina, Margarita Sanson, kaimo siuvėja, susilaukė 10 vaikų. Matydami Juozuko gražias pamaldumo ir proto savybes, tėvai išsiuntė jį mokytis. Riese miestelio klebonas irgi pastebėjo Juozuko gabumus ir kilnumą, ypatingai matė jo džiaugsmo pilną sielą, kai jis 1846 m. gavo Sutvirtinimo Sakramentą ir 1847 m. priėmė Pirmąją šv. Komuniją.

Užbaigęs privačias studijas Riese, Juozukas pradėjo lankyti Castelfranco gimnaziją, kuri buvo 7 kilometrų nuo tėviškės. Kasdien žmonės matydavo Juozuką beinanti jį mokyklą. Dažnai, kelyje užsimetęs batus ant pečių, su duona ir sūriu kišeniuje, žengdavo į mokyklą po pažasčia pasibrukęs knygas. Tas keliones Juozukas tęsė keturis metus (1846—50). Mokykloje dėl savo gražaus elgesio Juozukas buvo visų gerbiamas ir mylimas. Čia jis pasižymėjo pamaldumu, protingumu, tvarka, meilumi ir linksnumu. Niekas tad nesistebėjo, kai Juozukas pareiškė norą būti kunigu. Bet kur gauti pinigų? — stėjo prieš akis klausimas. Pinigų neturėjo nei tėvai, nei klebonas. Bet visgi klebonas atėjo į pagalbą. Juozukui laimėjus mokslo stipendiją konkurso, klebonas rekomendavo jį Venecijos patriarkui Monico, kuris sutiko pasiųsti Juozuką į Paduvos seminariją.

Pritaikęs seną sutaną Juozuko jaunam liemeniui, klebonas palaikė jį ir vieną lapkričio rytą 1850 m. Juozukas, atsisveikinęs su namiškiais, tėvo lydimas, iškeliavo į Paduvos kun. Seminariją.

SEMINARIJOJE

Su menku ryšulėliu atvykęs į Paduvos seminariją, Juozukas buvo mielai priimtas. Nors išbalęs ir lie-

sas, seminarijoje jis gerai jautėsi. Pirmųjų metų gale jis gavo geriausių mokslo ir elgesio pažymius.

Lankydamas Paduvos kun. seminariją, klierikas Juozas praleisdavo vasaros atostogas namuose. Klebonas visuomet džiaugdavosi, turėdamas jauną klieriką arti savęs. 1852 m. gegužės 4 d., tą pačią dieną, kada mirė Juozuko tėvelis, gimė Sarto šeimoje dešimtas vaikas. Vargšai motinai prasidėjo erkėčių kelias. Bet tą nelaimę tuoj atjautė visa apylinkė. Pats klebonas ir kaimynai subėgo į pagalbą raminti ir šelpti Sarto šeimą. O Juozuką ragino neapleisti seminarijos.

Su dėkinga širdimi Juozukas toliau tęsė savo studijas. Jis ypatingai pamėgė šv. Rašto ir teologijos studijas. Jo gera muzikali ausis, gražus balsas ir artistiniai sugebėjimai padėjo jam tapti seminarijos choro vedėju. Be to, dar penkis metus išbuvo studentų prefektu ir pasižymėjo savo protingumu ir švelnumu.

ALTORIAUS TARNYBOJE

Laimingai baigęs seminarijos mokslus, su šv. Sosto dispensa dėl amžiaus trūkumo, 1858 m. rugsėjo 18 d. iš Treviso vyskupo Farinos gavo kunigystės šventimus. Pirmą dieną džiaugėsi visas Riese miestelis, o ypatingai Margarita Sarto, kun. Juozo motina, kuri ir toliau sekė savo sūnaus gyvenimą ir sulaukė jo net kardinolo.

Pirmas kun. Juozo paskyrimas buvo 1858 m. Tombolo prekybos miestelyje parapijos vikaru. Čia kun. Juozas turėjo aiškią veiklos programą: sakyti pamokslus, klausyti išpažinčių, katekizuoti jaunimą ir šelpti vargšus. Kai Tombolo klebonas susirgo, kun. Sarto jam visame pagelbėjo. Žmonės neužilgo pastebėjo jauno vikaro susidomėjimą jų gerove. Ypač jaunimas rado jo asmenyje draugą ir patarėją. Nevienas iš jų pasisiūlė tapti kunigu. Bedarbiai kreipdavosi į jį įjėškodami darbo, o vargšai išmaldų. Šias pareigas kun. Juozas ėjo 9 metus. Būdamas Popiežiumi, atsiminęs Tombolo laikus, yra pareiškęs, kad tai buvo gražiausi jo gyvenimo metai.

MEILĖ VARGŠAMS

Po šių vaisingų ir daug patirties suteikusių metų Treviso vyskupas 1867 m. 32 metų amžiaus kun. Sarto paskyrė Salzano klebonu. Ši

parapija, susidedanti iš 4.500 sielų, buvo viena iš geresnių Treviso vyskupijoje. Čia kun. Juozas vėl parodė savo gražią apaštališką sielą. Jis dažnai dalindavosi su vargšais savo maistu. Kartą vargšui net visą puodą su sriuba atidavė, nesistildausęs savo sesers - virėjos.

jos klebonas, jaučiasi nevertas eiti tokias aukštas ir atsakingas pareigas, bet apsiėmęs tik pakludamas Dievo valiai. Toks kan. Sarto nuosirdumas sužavėjo studentus ir juos arčiau pritraukė. Jame studentai rado didesnį prietelį, kai jis neturtingiesiems klierikams parūpindavo batus, knygas ir kitus reikalingus daiktus. Eidamas kancelerio pareigas, kan. Sarto visuomet buvo darbštus, punctualus ir niekuomet neprarasdavo savo švelnios, ramios ir linksmos nuotaikos. Kai susirgo vyskupas ir jo generalinis vikaras, kan. Sarto atliko ir jų darbų su tokiu pat uolumu ir atsidėjimu. O kai 1879 m. generalinis vikaras mirė, jis užėmė jo vietą.

1880 m. Konsistorijoje Leonas XIII paskyrė Msgr. Callegari naujuoju Treviso vyskupu. Šv. Tėvo kunigystės jubiliejaus proga vysk. Callegari kartu su kan. Sarto apilankė šv. Tėvą. Sutikęs kan. J. Sarto, Leonas XIII pareiškė: „Tave laiminu... Atsimink, tarnauk savo vyskupiui su meile“. Kas žinojo, kad tuo metu Leonas XIII kalbėjo su savo įpėdiniu.

VYSKUPO SOSTE

Už poros metų vyskupą Callegari pavadavo vysk. Apollonio. Vieną dieną vysk. Apollonio, pasiūkęs msgr. Sarto, sako: „Klaupkite prieš šį kryžių, — mums abiemis reikia melstis... Malonu man Jums pranešti ir kartu skaudu Jūsų netekti: Šv. Tėvas paskyrė Jus Mantuvos vyskupu“. Nuolankiam msgr. Sarto tai buvo staigmena. Nors jis kreipėsi į šv. Sostą, prašydamas atšaukti tą paskyrimą, bet veltui. 1884 m. lapkričio 16 d. šv. Apollonio bažnyčioje Romoje, įvyko msgr. Sarto iškilminga konsekracija. Tą patį vakarą Leonas XIII priėmė vysk. Sarto audiencijoje ir atminčiai padovanojo vyskupo kryžių.

Kai po konsekracijos, parvykus namo pas savo gimines juos pasveikinti Velykų proga, vysk. Sarto laiminga motina pabučiavo savo sūnaus vyskupišką žiedą, ji kiek susimąsčius, šypsodamasi jam parodė savo vedybų žiedą sakydama: „Tavo žiedo nebūtų įteigę šio nebūtų pirmiau buvę“.

Prieš darydamas įgesę, savo laisvę Mantuvos miesto valdybai, vysk. Sarto be kitko parašė: „Naujasis vyskupas, nors beturtis, bet turtingos širdies, trokšta tik sienų išganymo ir nori sudaryti vieną draugišką ir brolišką šeimą“. Tuo (Nukelta į 6 psl.).

PIJUS X, kuris gegužės 29 d. bus paskelbtas šventuoju.

kartais jiems sušelpiti skolindavo. Dažnai jis aprenkdavo vargšus ir pinigų.

Jis atydziai prižiūrėdavo vaikų katechetines pamokas ir parapijoje įvedė dialoginį tikybės mokymą. Kaip ir Tombolo miestelyje, kun. Juozas griežtai kovojė prieš keiksnius, kurie buvo žmonių tarpe praplitę. Bažnyčioje jis užlaikydavo pavyzdinę švarą. Kai 1873 m. siautė cholera, kun. Juozas parodė nepap-

jų tautinių, religinių arba luomo skirtumų.

JAUNŲ KUNIGŲ AUKLETOJAS

Išbuvo 9 metus Salzano klebonu, 1875 m. Treviso vyskupas paskyrė kun. Juozą Treviso katedros kanauninku, kancleriu ir seminarijos Dvasios Tėvu. Savo įžanginėje konferencijoje seminarijoje, kan. Juozas Sarto klierikams pareiškė, kad jis, buvęs tik miestelio parapri-

tuvėse. Užsigėdė jis kelti sparnus, plaukti už jurių marių ir pamėginti laimės kito krašto esdvėse.

Tiesa, mudu laikas nuo laiko susitikdavome ir pasikalbėdavome įvairiausiomis temomis. Mes liedavome ir religiją, ir naujas knygas, ir atskirus žmones. Buvo man nuosirdus, nesunku buvo ir man jam širdimi atsilyginti.

Ir kaip nustebau, kai, sakydamas atsiveikimo kalbą, jis pasakė:

— Kunige, ilgai įjėškodau, dariausi pavyzdžio. Norėjau susirasti idealą, kurio ir savo gyvenime siekčiau. Deja, nemačiau nė vienos idealios šeimos, — dėl to ligi šiol likausi vienišas. Jūs man buvotė idealas, nes įsitikinau, kad su meile galima pasauliui laimę sugrąžinti. Dėl to nesistebėkite, nors anaipol to nepažadau, kad vieną kartą galite pamatyti ir mane su... koloratka...

Argi iš tikrųjų tokie paslaptingi Dievo keliai? Argi iš tikrųjų nežinodamas patampi kieno nors kelrodžiui, sektinu pavyzdžiui? Ar iš tikrųjų, pats besiblaškydamas ir bekovodamas, gali įkvėpti kitą mėginti atsiskyrėlio gyvenimą?

Kunigas... Kunigas...

Koks painus, raizgytas jo gyvenimas ir kiek priešingybių jo keliuose. Tačiau kiekvienas jo žingsnis sekamas, kiekvienas žodis gaudomas. Arba pajukiai, arba stiprybei.

Viešpatie, padėk man būti geru kunigu!

TREMTIES VEŽYS

Nežinau, kam buvo skirtas šis kunigo Antano straipsnis ar mąstymai. O gal tai buvo medžiaga kokiai paskaitai ar pamokslui. Antraštė jis pats pažymėjo ir kelis kartus apacioje pabrėžė raudonu piktuku. Nurašiau nieko nekeiškodamas ir nieko neišleisdamas.

PERGYVENOME daugybę nelai-

Nuėjau nė neužkandęs į susirinkimą, tačiau ilgai negalėjau būti: pasakiau kelis žodžius, atsiprašiau ir išėjau, nes turėjau kažinkokią nuostabią nuojautą.

Eidamas po bažnyčią, susitikau kūmus su kūdikiu. Jie jau dešimt minučių manęs laukė, manė, kad esu kur nors iškeliavęs...

Vyras buvo santūrus ir nieko man neprikėjo. Tačiau kūma, — Dieve, saugok: nors ji taipgi man nieko nepasakė, tačiau jos veidas ir akys degė pykčiu, tarsi būčiau didžiausią nusikaltimą padaręs.

O kiek kartų pats laukdavau sutartu laiku jaunavedžių poros arba pavėlavusių kūmų! Kiek kartų turėdavau atidėti būtinus savo darbus, kad jų sulaukčiau!

„Tačiau kunigas negali pykti. Jis net negali pikčiaus suburti, nes kaip po to galėtų teikti Sakramentą!“

Atsimenu vakarą, kada veltui barškinau į nuošalių namų duris, nors jų šeiminiui buvo pranešta apie mano atvykimą. Vieno kambario lange buvo šviesa. Matyt, kas nors vis dėlto buvo namuose. Deja, man durų niekas neatidarė.

Paėmiau lakštelį popieriaus ir parašiau kelis žodžius. Paskui įmėčiau į koridorių. Ėjavu namo nesukibėdamas, svarstydamas įvairius prielaidas.

Po kelių savaičių netikėtai susidūriau su tuo žmogumi. Mudu pasikeitėme keliais sakiniais, tačiau jis neužsiminė, kodėl durys buvo užrakintos. Neužsiminiau apie tai nė aš. Tačiau kiekvieną kartą, kada einu pro anuos namus, atsimenu šaltą vakarą ir dusliai bildančias neatidarytas duris.

Kunigas gyvena vienas, ir retas kas paklausia, kaip jis gyvena, kokie rūpesčiai jį kankina. Kartais kunigui atrodo, kad jis visų paliktas, apleistas ir užmirštas. Kartais atrodo, tarsi juo niekas nesidomi, nekreipia dėmesio. Neseniai buvau jauno vyro išleis-

— Viešpatie, ką Tu jam pasakytum? — nekartą patylo mis klausiu Augščiausiajį, kai kito interesanto kalba atrodo peršiuurkšti ar užgaujanti? — Ką Tu atsakytum užsispyrusiam, medžiaginės paramos prašančiam?

Ir tada atsimenu Kristaus žodžius: — Kiek turite duonos kepalukų?.. Eik ir daugiau nenusidėk!.. Mylėk savo artimą kaip pats save... Viešpatie, leisk, kad visuomet būčiau vertas Tavo Nekruvinos Aukos įrankis; leisk, kad priartinčiau prie Tavęs man pavestus žmones; leisk, kad degčiau išvidiniu gyvenimu ir visuomet gyvenčiau Tavo akivaizdoje.

Leisk, mano Dieve, kad kantriai išskėčiau žmonių niekinimus ir priekaištus, kad niekuomet kantrybės ir artimo meilės nepritrūktčiau.

Kunigas pirmiausia turėtų lankyti tuos, kurie labiausiai jo dvasinės pagalbos reikalingi. Nesvarbu, kaip jie kunigą priima — išskėtę rankas ar sugniaužę kumščius; nesvarbu, ar jis gali ką nors padėti, ar ne; net nesvarbu, kad jam ten ir labai sunku užėiti.

Mano Dieve, kaip nuvargstu Tavęs reikalingus žmones lankydami! Turiu budėti ir persvarstyti kiekvieną žodį, kad neišsišokčiau ir be reikalo ko nors nesuerzinčiau. Turiu kantriai išklausyti priekaištus ir pastabų, nors kartais jos nenuosirdžios ir piktos...

Atsimenu vieno kūdikio krikštą. Tuoj po pamaldų.

Buvau iš anksto paprašytas. Tačiau per pamokslą susinervinau, o zokristijoje kūdikio neradau, ir visai pamiršau.

JONAS GAILIUS

KUNIGAS

VIENO ŽMOGAUS IŠPAŽINTIS

8.

KUNIGAS

Man šitos mintys, kurios užrašytos labai rūpestingomis ir ir smulkios raidėmis, primena apsimastymą ir vidinę malda. Braižas liudija, kad neviskas iš karto užrašyta. Matyt, kun. Antanas laikas nuo laiko grįždavo prie šių apsimastymų, kurie liečia kunigą žmogų ir Dievo tarną.

KUNIGAS...

Kas jis yra? Kokios jo pareigos? Kas aš esu kaip kunigas ir ką turiu veikti?

Kunigystės esmė — galia laikyti Mišias: konsekracijos žodžiais paversti duoną ir vyną Kristaus Kūnu ir Krauju ir sotinti švč. Sakramentu tikinčiuosius.

Kunigas ir Bažnyčia. Bažnyčia yra tikinčiųjų bendruomenė, kunigas jų tarnas. Kunigo pareiga: atnešti pasauliui Dievą, nunešti Dievui pasaulį.

Gerai yra veikti, organizuoti, būti su žmonėmis, lankyti jų namus. Tačiau svarbiausia — gyventi išvidiniu gyvenimu ir juo atnaujinti išorinį akcijos gyvenimą. Kitaip visa veikla bus nekas kita, kaip namų statymas ant smėlio: atels pirmas sukrėtimas, pirmoji sausra, ir tas namas sugrius.

Kunigas visą laiką turi gyventi Dievo akivaizdoje. Jis niekuomet negali Jo užmiršti. Ypač turi atsiminti Dievo akivaizdą, kai priima interasantus, kai lanko ligonius, guodžia nuliūdusius.

Jo kantrybė niekad negali išsekėti. Gali būti staigus ir supykęs interasantas, gali būti nekantrus ligonis ar nelaimės ištiktas žmogus, tačiau ne kunigas.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

1. **ZALGIRIS**, Istorijos apysaka iš Vytauto Didžiojo laiku. Pagal Chruščovo Sokolnikovo romaną parašė JUOZAS SUŽIEDĖLIS. Išleido NIDA Londone, Anglijoje, 1954 m. Labai įdomi apysaka iš mūsų tautos istorijos. Šią knygą turėtų perskaityti kiekvienas lietuvis. Ji uždegs kiekvienam meilę savo tautai ir jos praeičiai.

2. **AIDAI**, Mėnesinis Kultūros žurnalas, Nr. 4 (70), Balandis, 1954 m. Šiame numeryje randame B. Brazdžionio, A. Nasvytytės, M. Vaitkaus eilėraščių, Vaclovo Biržiškio (50 metų spaudos laimėjimo sukaktį minint), Dr. P. Celiečiaus (Egzistencinis laikas), Gordon Brown (Petras Kiaulėnas ir modernios spalvos menas), Viktoro Gidžiūno (Legendariškieji pranciškonų kančiniai Vilniuje) straipsnius, Aloyzo Barono novelę, gražią ir rimtą knygą, mokslo ir visuomeninio gyvenimo apžvalgą. AIDUS redaguoja Ant. Vaičiulaitis ir kolegija. Galima užsisakyti "Laiko" administracijoje.

3. **LIETUVA**, Politikos žurnalas, Nr. 5, Sausis-Kovas, 1954 m. Leidžia Lietuvos Laisvės Komitetas. Red. Kol. nariai: Juozas Audėnas, dr. Bronius Nemickas, Vytautas Vaitiekūnas. Adr.: 4 West 57-th St., New York 19, N. Y.

UKRAINIEČIAI STEBISI LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

Ukrainiečių laikraštis "Nash Klych" gegužės 20 d. laidoje, aprašydamas Lietuvos Enciklopedijos pirmojo tomo pasirodymą Bostone, Mas., pabrėžia, kad Enciklopedija turi 4.000 prenumeratorių. Ir toliau sako: "Taip dirba lietuviai!" Tuo tarpu ukrainai išleido tik 3 tomy enciklopediją, o lietuviai žada išleisti net 20 tomy. Laikraštis ragina imti pavyzdį iš lietuvių ir leisti savo naują enciklopediją.

PIJUS X

(Atkelta iš 5 psl.).

metu Mantuvos religinė dvasia buvo labai numskus ne tik pasauliečių, bet ir dvasiškių tarpe. Neveltui savo vyskupiškam herbui vysk. Sarto pasirinko vilties ženklą — inkarą ir jo gaivinamas pradėjo savo vyskupijoje darbą. Laisvesnis būdamas nuo pastoracinių vizitacijų, šventėse pats vyskupas klausydavo išpažinčių. Net ir Mantuvos žydėliai gerbė vyskupą ir tapo gailėstingiesiems darbams duosniausiais aukotojais. Vysk. Sarto namuose ir gatvėje dėvėdavo paprastą juodą sutaną ir dažnai pats atidarydavo atsilankiusiems namų duris. Vieną dieną, kai jaunas kun. A. Ratti iš Milano aplankė vysk. Sarto, jis, nusivedęs savo svečią į virtuvę, pats išvirė kavos ir patarnavo pusryčius.

Gaivindamas religinę dvasią savo 164 parapijų vyskupijoje, vysk. Sarto taip pat dėstė dogmatinę ir moralinę teologiją seminarijoje. Jis stengėsi joje įvesti šv. Tomo mokslą. Bažnyčiose įsakė tarti gregorinį giedojimą. Pasaulinei valdžiai peržengiant savo ribas ir kišantis į Bažnyčios reikalus, vysk. tuoju protestuodavo ir gindavo Bažnyčios teises. Katalikų sustiprinimui, vysk. Sarto rėmė katalikišką draugijas ir spaudą. Jis ypatingai kreipė dėmesį į kunigų tinkamą paruošimą. Seminarijoje jis su kiekvienu klieriku asmeniškai pasikalbėdavo ir jiems nuširdžiai patardavo. Jis stropiai ragindavo klebonus lankyti ligonius ir juos aprūpinti šv. Sakramentais.

Deja, neilgai Mantuvos gyventojai galėjo džiaugtis savo vyskupu. Mirus Venecijos patriarkui kardinolui Agostini, Popiežius, 1893 m. birželio 15 d. paskyrė vysk. Sarto užimti tą svarbią vietą. Po iškilnių Vatikane kardinolas Sarto sugrįžo į Mantuvą. Čia turėjo laukti 15 mėnesių iki ingresso į Veneciją, nes italų valdžia ir šv. Sostas dar nebuvo užbaigę Venecijos patriarko paskyrimo teisinių klausimų. Klausimą išsprendus, kardinolas Sarto atsiseikino su Mantuvos tikinčiaisiais pareikšdamas, kad 9 metai Mantuvoje buvo jam vienas džiaugsmas.

(Bus daugiau)

UKRAINIETIS SUKIRTO KOMUNISTINIŲ AGITATORIŲ

Ukrainiečių laikraštis "Ukrainskie Slovo", gegužės 23 d. pasakoja tokią nuotykią su bolševikų agitatoriumi.

Neseniai į Buenos Aires atvyko sovietų laivas "Apšeron" (Apšerono pussiasaly yra Baku naftos šaltiniai) ir atgabeno anglies, o čia pasikrovė taukų, sviesto ir kitokių gėrybių. Gerai progai pasitaikius, laivo agitatorius Vanjka panorė apšviesti savo tautiečius malorusus (malorusai yra ukrainai, norį sujungtos ir nedalomos Rusijos). Vanjka gražiai pasakojo apie "rojų", kuriame viešpatauja laimė ir ištekliai.

Staiga salėje buvęs ukrainas nekomunistas pradėjo agitatoriaus klausinėti.

— Sakyk, Tamsta, kodėl jūs atvažiuote sviesto ir lašinių, kai mums yra žinoma, kad mūsų tėvynėje Ukraina iki komunistų įsiviešpatavimo visada pati savo lašinius ir sviestą kitiems veždavo? Kodėl po 37 bolševikinės valdžios metų žemės ūkio gamyba taip smarkiai kritė, palyginus ją su 1913 metais? (Taip teigia ir Malenkovas, pabrėžė darbininkas). Kodėl turguose nesimato mėsos, daržovių, cukraus, kiaušinių, sūrių, pieno? Kodėl negalima gauti vinių, virtuvų, keptuvų, cemento, kalkių, siūlų, net adatų? Anglies daug iškaskat, sakoma, kad net 320 milijonų tonų, bet kodėl ją čia gabenat, kai ten piliečiai šala nekūrentuose kambariuose? Kodėl pas jus moterys verčiamos sunkiai dirbti, kaip ir vyrai, ir kodėl, jei badaujantis pasiima duonos kepaluką, jį baudžiat net iki 10 metų sunkiųjų darbų kalėjimu? Kodėl kolchozininkas, sunkiai dirbdamas, gauna tik vieną dešimtadalį savo išdirbio ir negauna jokio atlyginimo? Vanjka neturėjo kaip atsakyti. Jis atšjęs į posėdį išblyškusių veidų, išsinešdino iš jo visas raudonas, ir taip pasibaigė jo agitacija.

JUOKAI

ANAPUS GELEŽINĖS UZDANGOS

Čigonas padavė pareiškimą įstoti į čekoslovakijos komunistų partiją. Partijos pareigūnas jį paklausė: „Kas tu esi politiškai?“ — „Komunistas“ atsakė čigonas. „O kokių pažiūrų buvo tavo tėvas?“ — vėl paklausė pareigūnas. Čigonas atsakė: „Komunistas, o mano senelis taip pat buvo komunistas“.

„Tavo senelis!“ — sušuko pareigūnas, „nemeluok! Tuo laiku dar nebuvo komunistų partijos“.

Bet čigonas tvirtino savo. „Gali būti“, pareiškė jis, „bet jau ir tada buvo vagiama“.

KOMUNIZMAS LABAI NAUDINGAS

Dresdene, Rytų Vokietijoje, komunistinės valdžios atstovai norėjo patirti, kokios nuomonės yra vokiečiai sovietų okupacijos atžvilgiu. Vienas MVD — slaptosios policijos agentas buvo jau nusiminęs, kad neranda nė vieno, kuris palankiai apie sovietus pasisakytų. Bet laimė susitiko vieną pilietį, kuris buvo visiškai priešingos nuomonės negu dauguma.

— Žmonės tesako, ką tik nori. Bet aš jus užtikrinu, kad aš komunistams noriu tarnauti labiau negu bet kam pasaulyje. Garbės žodis! — užbaigė anas pilietis.

— Labai gerai, — nudžiugęs kalbė MVD agentas ir išsitraukia užrašų knygelę. — Kaip jūs vadinateš?

— Jonas Splitter.
— Jūsų užsiėmimas?
— Duobkasys! Ar galiu būti jums kuon naudingas?...

KONKURSAI

Viena didelė italų vinyne paskelbė konkursą parašyti eilėraščių apie vyną. Buvo pakviestas ir žymusis poetas Gabrieliuss D'Annunzio dalyvauti konkurse. Sąlygos buvo nustatytos tokios: bus premijuojamas tik vietas eilėrašties šimtu lyry, bet visi prisijusieji pasilieka vinyinės nuosavybėje. Perskaitęs sąlygas D'Annunzio davė atsakymą:

— Duosiu šimto lyry premiją už geriausią itališką vyną. Kiekviena vinyne turi prisijusi po tuziną vyno bonkų. Tiek premijuotosios, tiek ir nepremijuotosios vyno bonkos pasilieka mano nuosavybėje.

GYVULIŲ AUDINIAI ŽMONĖMS

Dr. Charles A. Hufnagel, profesorius jėzuitų vadovaujame Georgetowno universitete, Washingtono, D. C., pirmasis sėkmingai perkėlė kaikiuriuos gyvulių audinius į žmogaus organizmą. Keturi jo operuoti žmonės gyvena su arterijomis paimtomis iš veršiukų ir kiaulių. Tos gyvulių arterijos pakeitė žmonių arterijas krūtinėje, rankose ir kojose. Vienu atveju dalis aortos, net apie 12 cm. ilgio, buvo išimta iš kraujotakos. Perkeltos arterijos yra atšaldomos, sterilizuojamos ir padžiovinamos. Tas procesas pakeičia arterijas ir jos darosi pakenčiamos žmogaus organizme. Operacijoms buvo panaudotos gyvulių arterijos, nes kai reikėjo persodinti — nebuvo žmonių arterijų tinkamo dydžio ir formos.

* Buenos Aires leidžiamas ukrainiečių savaitraštis "La Palabra Ucraniana" gegužės 23 d. laidoje aprašo Toronto mieste, Kanadoje, įvykusių įvairių tautų koncertą, pažymėdamas, kad gražiai pasirodė mišrus lietuvių choras, vadovaujamas muz. Gailevičiaus.

A + A

MŪSŲ MIRUSIEJI

MIRĖ DOMININKAS VINCKUS

Balandžio 29 d. po ilgos ir sunkios ligos savo bute, Defensa 1770, Dock Sud, eidamas 45 m. amžiaus, mirė Domininkas Vinckus. Velionis buvo kilęs iš Antašavo, Biržų apskr., į Argentiną atvyko 1928 m., turėdamas 18 m. amžiaus. Pradžioje, kaip ir daugeliui tautiečių, teko dirbti įvairius darbus, bet likusius metus nuolat dirbo alaus darykloje „Buenos Aires“, filtrų skyriuje. Velionis pasižymėjo savo nuširdžiu ir linksmu būdu, dėl ko bendradarbių buvo mėgiamas.

A. a. Domininkas Vinckus

Su religinėmis apeigomis, kurias atliko kun. K. černiauskas, buvo palaidotas Sarandi kapinėse. Paskutinei kelionei palydėti susirinko didelis būrys giminių ir draugų. Laidotuvėmis rūpinosi nuširdus velionio draugas Povilas Sakalauskas (jo žinioje velionis ilgą laiką dirbo). Alaus darykla atsiuntė du vaikinukus ir sindikato delegaciją su Jonu Kiaulėnu prysakyje. Vyresniuosis atstovavo darbų vedėjas Steponas Granchauskas. Ant kopo buvo sudėta daug vainių ir gėlių nuo giminių, draugų ir darbovietės sindikato.

Nuliūdime paliko dvi seseris: Severiną Kazlauskienę ir Mortą Džiovėnienę su šeimomis.

Viešpats tegul bus jam gailėstingas. J. B.

PALAI DOTAS

JONAS RAMANAUSKAS

Po ilgos ligos gegužės 16 d. savo namuose, Llavallol miestelyje, mirė Jonas Ramanauskas, 52 m. amžiaus, Velionis buvo gimęs Išlaužo km., Gižų valsč., Vilkaviškio apskr. Argentinijoje išgyveno apie 25 metus. Dideliame nuliūdime paliko žmoną Justiną Adomavičiūtę - Ramanauskienę ir 19 metų sūnų Edmundą, medicinos studentą. Su religinėmis apeigomis, kurias atliko kun. K. černiauskas, gegužės 17 d. buvo palaidotas Lomas de Zamora kapinėse. Amžinajam poilsiui palydėti buvo susirinkę didelis būrys jo giminių ir draugų.

* Kazimieras Gailūnas, gyv. Ira-la 1510, Dock Sud, gegužės 24 d. staigiai mirė nuo širdies priepuolio. Palaidotas gegužės 26 d. Sarandi kapinėse. (Plačiau kitam "L." nr.).

BUENOS AIRES

* Jurgis Naruševičius, su savo tėvais gyvenęs Villa Lugano, gegužės 1 d. pagal lietuvišką paprotį, uždėjęs savo naujai statomam namui stogą, iškėlė žalumynų vainiką. Namą jis statosi Florencio Varela mieste, Villa 9 de Julio. Namu užbaigtuvėse dalyvavo p. Naruševičiaus tėvai, statelyojas J. Mikalčius su šeima, p. Stankūnienė su šeima ir visi darbininkai.

* Florencio Varela mieste šiais metais iš varžytinių nusipirko žemės sklypus namų rangovas J. Mikalčius, J. Stankūnas iš El Palomar ir P. Engelaitis iš Temperley, kur turi duonos kepyklą ir daro gražią pažangą. Šiame mieste patartina lietuviams įsigyti sklypus už palyginamai nebrangią kainą išsimokėjimui. Galima mokėti po 70—100 pesų į mėnesį.

* B. Kiaupaitė Marenholcienė neseniai gavo liūdną žinią, kad Kana-

vo pakrikštyta Aušros Vartų bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Judita ir Adolfas Veseliai.

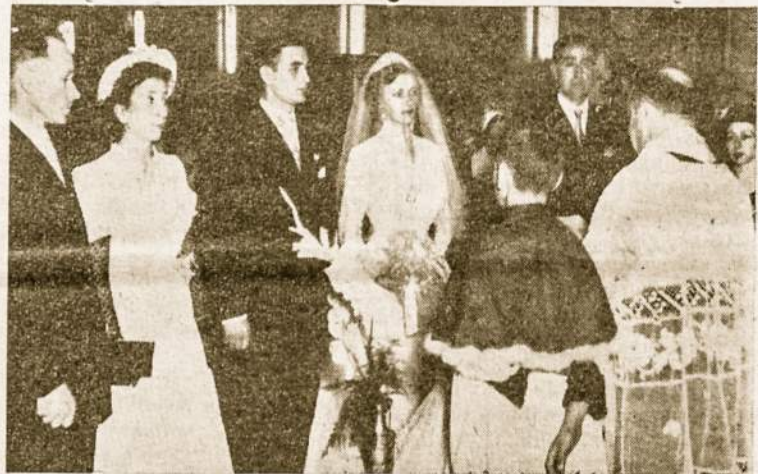
* Stefanija Kerulytė Bilienė gegužės 20 d. susilaukė antrosios dukrės, kuriai parinktas Mortos vardas. Motina ir duklė sveikos ir jau gyvena savo namuose, Avellanedoje.

* J. Kanapinskiui, uoliam ARLB darbuotojui, gegužės 26 d. Alvear ligoninėje buvo padaryta operacija. Operacija pavyko gerai, ir ligonis pamažu sveiksta.

* A. Dominas, gyv. Hurlinghame, gegužės 14 d. turėjo rimtą operaciją, bet jau grįžo į namus ir baigia sveikti.

* A. Mikulėnienė Rawson ligoninėje turėjo sunkią operaciją. Iš ligoninės jau grįžo ir baigia sveikti savo namuose.

* Bronius Bauža, kuris ilgoką laiką sirgo ir buvo paguldytas Evi-tos ligoninėje, Lanus, kiek pasveikęs, jau grįžo į namus.

Dianos Daugytės ir P. Rodriguez jungtuvės Rosario mieste. Jų moterystę palaikino kun. K. Vengras.

doje mirė jos tėvelis, gyvenęs pas savo sūnų. Argentinijoje gyvena jo duklė p. Marenholcienė su šeima ir sūnus Petras su šeima.

* P. Mainonis artimųjų būrelyje gegužės 25 d. gražiai atšventė savo 54 metų amžiaus sukaktį. Jaukioje vakarienėje, kurias surengė p. p. O. ir P. Mainoniai dalyvavo būrelis jų draugų ir lietuviškos kolonijos darbuotojų.

* Gladys Gervelytė - Musič su savo vyru J. Musič gegužės 22 d. lėktuvu išvyko į JAV-bes. Ten mano pabūti keletą mėnesių. Jei sąlygos leis, dar aplankys Europą ir grįš apie lapkričio mėnesį atgal į Argentiną.

* Argentinos laikraščiai praneša, kad tarptautiniame šachmatų turnyre, kuris įvyks š. m. rugsėjo 1—26 d. Buenos Aires, Kanados komandoje dalyvaus ir žymusis mūsų šachmatininkas Paulius Vaitonis. Reikia tikėtis, kad mūsų tautietis šachmatų meistris turės progos susipažinti ir su mūsų kolonijos šachmatininkais.

ŠEIMOSE

NAUJOS ŠEIMOS

Liucija Staškūnaitė ir Juozas Bie-linis gegužės 15 d. Aušros Vartų bažnyčioje sureliginėmis apeigomis sukūrė lietuviškos šeimos židinį. Santuokos liudininkais — svotais buvo Stefanija Bilienienė ir Bronius Leskauskas. Po religinių apeigų bažnyčioje gražios vestuvinės vaišės buvo SLA salėje, kur buvo susirinkę didelis būrys jaunavedžių giminių ir draugų. Vestuvėse grojo Vyt. Balčiūno vadovaujamas orkestras. Visi jaunajai šeimai linkėjo gražios ateities. Povestuvinį laiką jaunavedžiai praleidžia Kordoboje.

Vanda Paliukaitė ir Albertas Rikardas Ropenius gegužės 15 d. Aušros Vartų par. bažnyčioje sukūrė lietuvišką žėimos židinį. Jų santuokos liudininkais buvo Marija Skiepi-naitytė Ropenienė ir Aleksandras Paliukas. Graži vestuvių puota po religinių apeigų buvo Vengrų salėje, dalyvavo didelis būrys jaunavedžių giminių ir draugų bei daug lietuviško jaunimo. Povestuvinei kelionei jaunavedžiai pasirinko Kordobą.

* Joana Tumosaite ir Zigmantas Vainonis gegužės 15 d. savo namuose susiliedavo. Sužiedotuvėse dalyvavo jų tėveliai ir artimieji giminės.

PAKRIKŠTYTAS LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE

Alma Margarita Kavaliauskaitė, Margaritos Semenovaitės ir Stasio Kavaliauskų duklė, gegužės 1 d. bu-

ROSARIO

MIRĖ KAZ. BAGDONAS

Ilgai sirgęs, gegužės 11 d. mirė Swifto fabriko vyrasnyšis darbų vedėjas Kazimieras Bagdonas. Jis yra tarpininkavęs daugeliui lietuvių įeiti į Swifto fabriką, o kitiems yra padėjęs gauti net darbininkų prižiūrėtojų (capataz) vietas. Dėlto nenustabu, kad jo palydėti į amžiną poilsio vietą susirinko daug lietuvių. Religines apeigas atliko vietos lietuvių T. T. Marijonai. Dide-liame nuliūdime paliko žmoną Antaniną ir dukterį Carmen. Palaidotas gegužės 12 d.

PADĖKA

Mums nuvykus į Buenos Aires už vaišes ir malonią nakvynę p. p. Uršulei ir Pijui Sakalauskams tariame lietuvišką ačiū.

O. Liutkevičienė, A. Pizulevičienė, S. Dudytė, D. Zakevičiūtė ir V. Seniūnas.

* Juozukas Kalainis, uolus mišių tarnautojas lietuvių bažnyčioje, buvo susirgęs, bet jau vėl yra pasveikęs ir lanko mokyklą bei tarnauja šv. Mišioms.

* Gedulingos šv. Mišios už a. a. Kaz. Rakučio vėlė bus lietuvių bažnyčioje birželio 6 d. 10 val. Šeimos nariai kviečia visus gimines ir pažįstamus dalyvauti pamaldose.

* Senukas Drevinskas išsimokėtinai apsiėmė įtaisyti vieną staciją šv. Kazimiero bažnyčioje ir dabar jau pabaigė mokėti. Ir tai padarė žmogus, kuris turi tikrai pensiją.

* Vis dar nauji dalykai atsiranda lietuvių bažnyčioje. Bažnyčiai gautas vienas varpas iš N. S. de la Merced. Antras varpas užsakytas geradarių aukomis, ir bus baigtas apie birželio 12 d. Zakristijoje yra įtaisyta graži spinta sudėti bažnytinius daiktus.

* Birželio mėn. sueina metai, kai mirė a. a. Pranas Makauskas. Už jo vėlė užsakytos šv. Mišios. Tiksliau bus vėliau pasakelba.

* Rosario jaunimas grįžo iš ekskursijos į Buenos Aires labai patenkintas. Jie stebėjosi gražia Aušros Vartų bažnyčia, lietuvių Salei ir mokykla bei „Laiko“ spaustuve. Rosario jaunimo laikinąją valdybą dabar sudaro: V. Makauskas, S. Dudytė ir A. Zagreckas. Jie visų vardu dėkoja Buenos Aires jaunimui ir kolonijai. Jaunasis Vajega iš atitinkamų įstaigų parūpino gerą pluoštą bilietų veltui važiuoti ir su-grįžti. Jam taip pat priklauso nuoširdi padėka.

TEMPERLEY

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Temperley „Aušros“ choras gegužės 23 d. minėjo savo gyvas ir mirusias motinas. Ta proga buvo užsakytos šv. Mišios, prie kurių prisidėjo: Po § 10: J. Jadžionis, K. Gikis, J. Stasiulevičius, S. Morkūnienė, A. Leimantienė ir L. Valantinavičius. § 6: A. Gasėnienė. Po § 5: V. Giedraitis, K. Šiaudkulis, P. Zlotkienė, A. Liačas, S. Gotceitienė, L. Zemaitienė, M. Povilaitis, D. Galinaitis, A. Galinaitienė, A. Vaišvilaitė ir A. Repečka. Po § 2,50: J. Žekys ir S. Šovininė. Po § 2: O. Zurbienė, S. Veikalas, U. Samulienė, A. Adomaitis ir Savickienė. Šv. Mišių metu giedojo „Aušros“ choras, vadovaujamas p. Ig. Valantinavičiaus.

PADEKA

Uršulei Povilaitienei, Emilijai Liačienei ir Jonytei Zurbaitei už gėlių sejoją Motinos Dienos minėjimo proga ir kitą pagalbą nuosirdžiai dėkoja.

V. Giedraitis

„Aušros“ choro vald. pirm.

VILLA LUGANO

GRAŽIAI PRAEJO REKOLEKCIJOS

Villa Lugano lietuvių rekolekijos Santo Cristo bažnyčioje buvo gegužės 20-23 d. Rekolekcijas vedė kun. dr. A. Kleiva. Rekolekcijos būdavo kasdien 19,30 val. Prieš rekolekcijas ir rekolekcijų metu kun. Kleiva aplankė daugelį šios kolonijos lietuvių, kviesdamas juos pasinaudoti šia rekolekcijų proga. Rekolekcijų vedėjas buvo apstojęs pas p. p. A. ir V. Norkaičius. Ten būdamas, jis susipažino su Lietuvių Centru ir jo veikla, aplankydamas ir apžiūrėdamas jų nuosavybę ir patalpas.

Gegužės 23 d., sekmadienį, rekolekcijos buvo užbaigtos iškilmingomis šv. Mišiomis, kurių metu dalis mūsų tautiečių priėmė šv. Komuniją. O po pamaldų vietos parapijos salėje rekolekcijų vedėjui ir dalyviams buvo suruoštos kuklios vaišės, kuriose dalyvavo, be rek. vedėjo, vietiniai kunigai, Lietuvių Centro pirm. p. L. J. Mičiūdas ir kiti garbingi svečiai. Vaišių metu buvo pasakyta keletas kalbų. Kun. A. Kleivai, rekolekcijų vedėjui, Gyvojo Rožančiaus Draugijos vardu buvo įteikta graži dovana.

SVARBESNIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

* Montevideo Liet. Kat.

RADIO PUSVALANDIS

yra kiekvieną sekmadienį 14 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

VIESBUČIAI ATOSTOGOMS:

* ALE. DEGULIO ir K. PAULASKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* „ZEMAITIJA“. Islas del Ibi-cuy. Sav. J. ir A. Burokal.

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* ČIUŽINIŲ, UŽUOLAUDŲ DIRBUTVĖ - PARDUOTUVĖ. Parduodama medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 933 — Bs. Aires.

JUOZO ŠNIPO BATŲ DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni batai.

MAX GRIGA

RADIO TECHNIKAS

Daro ir taiso radio aparatus. Paima ir pristato į namus pagal susitarimą, c. Japon 1687, Cerro, Montevideo.

* MINKŠTŲ KEDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikėlonis ir Gelbuda: Cosquin 5665, Villa Lugano.

Vėliau iškilmingus pietus savo namuose surengė p. p. A. ir V. Norkaičiai. Čia dalyvavo kun. dr. A. Kleiva, Lietuvių Centro pirm. p. Mičiūdas, p. p. P. ir J. Vedegiai bei kiti svečiai.

Rekolekcijomis visi klausytojai buvo labai patenkinti ir iš jų išsinešė dvasinės ir tautinės stiprybės.

Dalyvė

PADEKA

Nuosirdžiai dėkoju visiems Villa Lugano lietuviams už skaitlingą dalyvavimą rekolekcijose. Ypatinga padėka priklauso p. p. A. ir V. Norkaičiams už suteiktą pastogę ir Gyvojo Rožančiaus Draugijos pirmininkei bei nariams už įteiktą gražią dovana.

Kun. A. Kleiva MIC Rekolekcijų Vedėjas

* Onutės Naruševičiūtės gimimo dienos proga jos tėveliai gegužės 9 d. savo namuose surengė gražias vaišes, kuriose dalyvavo jaunosios lietuviškos draugės, jos tėvelių giminės, draugai ir pažįstami, gražiai pasivaišindami ir lietuviškai padainuodami.

HURLINGHAM

IŠ ĮVYKUSIO SUSIRINKIMO

Pereitame „Laiko“ nr. tilpo Arg. Liet. Bendruomenės Hurlinghamo apylinkės naujosios valdybos sudėtis. Kadangi naujosios valdybos sudėtis redakcijai buvo pranešta per telefoną, matyt, buvo blogai suprasta ir įsibrovė nemaloni klaida. Buvo parašyta, kad ARLB Hurlingham apylinkės valdybos narys yra p. D. Gruodis, o iš tikrųjų yra p. Antanas Guobis.

Susirinkimas įvyko gegužės 9 d. p. Viktoro Diminskio namuose. Buvęs Apylinkės valdybos pirmininkas p. Juozas Nakutis dėl susilpnėjusios sveikatos toliau eiti savo pareigų nebegali. Susirinkimą atidarė vicepirmininkė p. Magdalena Senkutė-Kornilov. Dienos pirmininku pakvietė inž. Vytautą Gogelį, o sekretorium p. Vikt. Diminskį. Pereito susirinkimo protokolą skaitė inž. V. Gogelis. Protokolas buvo vienbalsiai priimtas. Po to ėjo ARLB Centro Valdybos vicepirmininko p. Vl. Veselausko pranešimas. Pasibaigus pranešimui buvo valdybės rinkimai. Klausimų ir sumanymų buvo daug, todėl susirinkimas gana ilgai užsitęsė. Mokytoja Elzė Diminskienė pranešė, kad Hurlingham apylinkėje gegužės mėn. pa-

baigoje prasideda jos vadovaujama šeštadieninė lietuviška mokykla.

Susirinkimui pasibaigus, susirinkusieji turėjo malonią progą dalyvauti Motinos Dienos minėjime, kurį buvo suruošusi p. E. Diminskienė. Programą išpildė p. Diminskienės paruošti mažieji lietuviukai ir lietuviškos dainomis ir deklamacijomis. Minėjimui pasibaigus, naujasis Hurlingham Apylinkės pirm. p. Vikt. Diminskis, vicepirm. p. J. Kanapinskas ir Centro Valdybos vicepirm. p. Vl. Veselauskas dar pasiliko aptarti talimesniojo veikimo planų.

Dalyvavęs.

* Rekolekcijos Hurlingham ir jo apylinkių lietuviams bus birželio 3, 4, 5 ir 6 dienomis. Švč. Jėzaus Širdies bažnyčioje, Cavour 1640, Hurlingham. Rekolekcijas veda mariojona kun. dr. A. Kleiva. Jos prasideda birželio 3 d., 7,30 val. vakare. Kiekvieną rytą šv. Mišios ir pamokslėlis 8,30 val. Vakarinis pamokslas, birželinės pamaldos ir palaiminimas švč. Sakramentu per tas visas dienas 7,30 val. vakaro.

Sekmadienį, birželio 6 d. 10 val. ryto iškilminga rekolekcijų užbaiga Seserų kopylčioje. Kopyčia yra prie pat virš minėtos bažnyčios. Bus iškilmingos šv. Mišios, bėda Komunija ir šv. Tėvo palaiminimas su visuotinais atlaidais tiems, kurie lankys bent daugumą pamokslų ir atliks išpažintį.

BERISSO

NAUJA „NEMUNO“ DR-JOS VALDYBA

Berisso Savišalpinė ir Kultūros Dr-ja „Nemunus“ visuotiniame narių susirinkime persirinko šiem 1954 metams naują valdybą. Dabar „Nemuno“ Dr-jos valdybą sudaro: pirmininkas — Jonas Baubinas, vicepirm. — Povilas Mažuolis, sekretorius — Kazimieras Kvedrauš, sek. pad. — Eduardas C. Ivoškevičius, išd. — Alfonsas Kalibatas, išd. pad. — Konstantinas Streimiskis, valdybos nariai — Juan de Michelis, Viktoras Streišis, Petras Navickas, Bronius Gavėnas, Miguel Kavalechuk ir Jonas Yakus. Kandidatai — Pranas Ivoškevičius, Vladas Čečys, Juozas Vytas ir Jonas Berantas. Revizijos komisiją sudaro: Jonas Šakalis, Leonas Ivoškevičius ir Vladas Trubila.

Praeitų metų „Nemuno“ Dr-jos valdyba padarė tokią finansinę apyvartą: Pajamų iš viso gauta —

\$ 21.872,13, o išlaidų padaryta — \$ 16.901,80. Gryno pelno šiem metams liko 4.970,33. Didžioji dalis išlaidų padaryta šaldytuvo pirkimui ir salės perdažymui.

* Bronė Sutkaitytė Miselienė išlaikė akušerijos-obstetrikos egzaminus prie Medicinos fakulteto Eva Peron mieste. Iki baigs statyti atskirą konsultoriją su patogiu ir pigiu pensijonu, dabar pacientės priima laikinai įsteigtoje konsultorijoje savo namuose, c. Leveratto 3240, Berisso.

* Elena Sakalauskaitė Meksrūnienė, žinoma Berisso lietuvių kolonijos visuomenininkė, gegužės 25 d. šventė savo amžiaus 50 metų sukaktį. Ta proga ją sveikino jos giminės ir artimieji.

* Kazimieras Einoris, vienas iš seniausių šios kolonijos lietuvių, po ilgos ligos atsiskyrė su šiuo pasauliu. Nulūdime paliko žmoną ir du sūnus.

KORDOBA

KORDOBIEČIAI DĖKOJA

S. L. A. 6-to skyriaus Valdyba nuosirdžiai dėkoja visiems, prisidėjusiems pinigine parama prie Lietuvių Namų Kordoboje statybos. Visiems jums priklauso didelė pagarba, kad supratote reikalo svarbą ir neatsisakėte jo paremti. Jums bus visuomet dėkingi skyriaus nariai, kurie, negailėdami jėgų, dirba statybos darbu, o taip pat priaugantis jaunimas, laukias pastogės, kur galėtų susiburti. Jūs supratote kad vien gražių linkėjimų maža, ir ištiesėt pagalbos ranką savo broliams.

Vardan mūsų brangios tėvynės, dėl kurios visi dirbame, ačiū jums visiems!

Atskirai talpiname pilną lig šiol aukojusių sąrašą. Jei pasitaikytų kas nors nepaminėtas, maloniai prašome pranešti.

S. L. A. 6-to Skyriaus Valdyba.

AUKOJUSI „LIETUVIŲ NAMŲ“ STATYBAI KORDOBOJE SĄRAŠAS

Po § 1000: V. Burokas, J. Čikėtas, V. Januškevičius, G. Pacas.

§ 550: A. Plesternikas.

Po § 500: K. Kaminskas, J. Mačaitytė, T. M.

§ 400: N. N.

§ 300: M. Ziminskas.

LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KITOKIAS BRANGENYBES

taisau ir parduodu naujus. NIKODEMAS LEIPUS Canggalo 192, Temperley, T. E. 243-4702

KRAUTUVĖ „NARUSIS“

Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. Unanue 6360, Villa Lugano. Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Grai. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

Su „FLASH ELEKTRONIKU“ fotografuoju sužieduotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir kitas šeimų bei organizacijų šventes. ORGANIZACIJŲ VEIKLOS NUOTRAUKAS VELTUI PATIEKIU PAUSULIO LIETUVIŲ ARCHYVUI IR SPAUDAI. Atleku višus foto darbus.

L. KANČAUSKAS,

c. Mendoza 2249, Avellaneda, (prieš lietuvių bažnyčią), Tel. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

HORACIO CZOP

KIBIRŲ FABRIKAS (Baldes y Canastos)

vartojamų prie statybos ir priešgaisriniam smėliui.

ISLETA 3317, Valentin Alsina T. E. 20-9790

Pigiai parduodamas ŽEMĖS SKLYPAS

esantis 6 — 7 gatvių kampe, Villa Sastre, Temperley. Yra vanduo. Šviesa ir randasi netoli nuo kolektyvo. Teirautis „Laiko“ redakc. ar administracijoje.

* HORACIO E. CZOP fotografuoja vestuves, gimtadienius, sužieduotuvių, krikšto ir įvairių švenčių progoms. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de

Po § 200: A. Petravičius, E. Šimkūnas, A. Šiaudvytis.

Po § 100: V. Andriuska, L. Aidukas, Asociacion Litwana Rosario, P. Baltakys, J. Bukauskas, J. Čekanauskas, V. Deveikienė, J. Gronskienė, A. Geigas, A. Jasutis, J. Juška, L. Kiaulėnas, J. Každaila, K. Kiauga, A. Kairys, S. Mikėlonis, A. Morkūnas, J. Martinkus, A. Mušketas, P. Mandrauskas, A. Maekevičienė, E. Morkūnas, J. Mičiulis, Marcinkevičius, P. Pimpė, R. Preikša, L. Ryselis, Vl. Sakalauskas, P. Stalioraitis, J. Ulkė, J. Židonis, J. Žvirblis.

Po § 50: J. Ascila, K. Balčiūnas, B. Bučinskas, J. Cigerlis, J. Dudo-nis, V. Galvelis, B. Ivanauskas, J. Intas, A. Josis, V. Kazakevičius, A. Katinas, A. Kalainis, M. Kalainienė, B. Kaušpadas, J. Liutkevičius, K. Mankus, S. Majauskas, A. Matulis, F. Naruševičius, J. Petronis, J. Ryselis, B. Silvinavičius, A. Saladžius, J. Stočkūnas, V. Stundžia, A. Švarlys, S. Stasevičius, M. Tamoliūnas, M. Venediktovas, S. Venediktovas, J. Vabalas, K. Vosičius, J. Vajaga, A. Viliūnas.

Po § 20: V. Augulis, V. Apolis, J. Bukauskas, V. Babickas, J. Bra-zėnas, K. Devenis, S. Eidietis, A. Guzmanas, A. Kazokas, A. Kevėža, L. Kančauskas, J. Kiškūnas, K. Leišis, E. Maseika, K. Mikėnas, J. Natalisio, A. Norkaitienė, A. Paškevičius, O. Pinkevičienė, A. Paršelis, L. Ribikauskas, A. Rušas, J. Stukas, P. Sereika, A. Stasaitis, K. Sidlauskas, J. Treinauskas, K. Urbanavičius, E. Viešbickas.

S. L. A. 6-to Skyriaus Valdyba.

PAJIEŠKOJIMAI

Jurgis Kušeliauskas ir Marijona Kušeliauskienė pajieško savo pusbrolio Leono Mažeikos, vieno iš cirko „Kaunas“ savininkų. Kas žinotų jo adresą, tepraneša „Laiko“ redakcijai.

Petro Junako, kilusio iš Beržanų km., Kazliškio parapijos, Rokiškio apskr., į Argentiną atvykusio apie 1926 m., pajieško jo sesuo Adelė Junakaitė Šuplevičienė, gyv. 2556 Centre St., Montreal, Canada. Pats pajieškomasis arba apie jį žinantieji prašomi pranešti tiesiog jo seseriai arba „Laiko“ redakcijai.

NAUJA RŪBŲ VLYKLA

A. G. Kevėžos, c. Humberto I 2319, 4 de Junio (1 kvadra nuo liet. bažnyčios). Darbas atliekamas sūžiningai, kainos — ekonomiškos. Savi pas savuosius!

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33-9584.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Pašlis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie ža-vingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik \$ 17.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Río III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik \$ 19.

RADIO TECHNIKAS V. RAMANAUSKIS mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.

POLA 289, Buenos Aires T. E. 64-4154

* Moderniškų BALDŲ ir SOFŲ Fabrikas SAV. E. JUOZAS LISIAUSKAS Pilcomayo 2323 (aukšt. Brasil 1000) 4 de Junio

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunjijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis: Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires. T. E. 20-9027 Imprenta de „L A I K A S“ Mendoza 2280 * Avellaneda

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „M I T R E“

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro ke-liones į tolimesnes vietas — nuomoja automobilius ves-tuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718 T. E. 22-2045 Piñeyro

KUR SUSITIKSIME SU PAŽĪSTAMAIŠ ?

KAVINĖJE „K A U N A S“

Šeštadieniais ir sekmadieniais galima gauti šaltų už-kandžių — paršienos ir košelienos. Kitomis dienomis duodami įvairūs užkandžiai. Paruošiama vakarienė ves-tuvėms, jaunavedžių išleistuvėms ir kitiems subuvimams iki 200 žmonių.

Sav.: P. Vaitkevičius ir J. Zubrickas.

Brasil 800 4 de Junio

STATYBOS BENDROVĖ MILS

ARCHIT. M. IAKINI ir INŽ. L. STAŠAITIS Salta 596, Cap. T. E. 38-0042

Atlieka visų rūšių statybas k. a.: gyv. namų, industrijos patalpų ir kitas.

Stato gyv. namus pagal planą „Eva Peron“ ir kitas ipotekines institucijas ir paruošia visą dokumentaciją mi-nėtoms paskoloms gauti.

Paruošia visų rūšių statybinius projektus, planus ir skaičiavimus.

Perka ir parduoda įvairius statybinius sklypus.

Jeigu Tamsta galvoji statytis, pirmiausiai pasitark su mumis; techniškų patarimų duodame veltui.

Visais statybos reikalais kreiptis; STATYBOS BENDROVĖ MILS

Salta 596, Bs. As. T. E. 38-0042, darbo valandomis.

Buenos Aires Avellaneda

DARBINGAS ARLB TARYBOS SUSIRINKIMAS

ARLB Tarybos posėdis įvyko gegužės 16 d. Lietuvių Salės svetainėje. Posėdį trumpu įžanginiu žodžiu atidarė Tarybos pirm. gen. T. Daukantas, pakviesdamas pirmininkauti agr. A. Santarą ir sekretoriuoti L. Srugą.

Pagal darbotvarkę, pirmiausia davė darbų apyskaitą Tarybos pirmininkas gen. Daukantas, kuris papasakojo apie bendradarbiavimą su kitomis tautomis ir tų darbų vaisius. Apie Tarybos darbus ir ateities planus dar kalbėjo L. Sruga, Vl. Veselauskas, inž. L. Stašaitis, Ig. Padvalskis, S. Mikėlionis, V. Diminskis, M. Galeckas, agr. A. Santaras, kun. P. Garšva. Pabaigoje gen. T. Daukantas plačiai paaiškino, kas dar reikia ir kas galima padaryti. Tarybos sekretorius L. Sruga visų vardu padėkojo už darbų.

Centro Valdybos darbų apyskaitą davė jos pirmininkas Ig. Padvalskis. Svarbesnieji darbai — tai užmezgimas santykių su kitomis organizacijomis, apsvaistymas ir nustatymas švietimo ir kultūrinio reikalų planų, apie kuriuos plačiau kalbėjo C. V. izd. kun. dr. A. Kleiva. Pagal išdirbtus ir nutartus planus organizuojami lietuvių vaikai šeštadienišioms mokykloms, tautiniams šokiais, dainoms ir žaidimams, kad jie išmokyti ten ir lietuviškai kalbėti bei susipažinti su Lietuvos praeitimi ir jos geografija.

Temperley Apylinkės pirm. A. Repečka, kalbėdamas apie šios apylinkės veiklą, išskėlė pageidavimą įsigyti savo žemės sklypą ir pasistatyti nuosavus namus. Tam tikslui prašė pagalbos iš Centro Valdybos. Taip pat buvo išskeltas Bendruomenės asmens liudijimų-pasų klausimas. Tokių pažymėjimų reikalas pavestas sutvarkyti Centro Valdybai. Dėl nuosavybės įsigijimo kalbėjo dar agr. A. Santaras, patardamas, kad, kol negalima savo namų turėti, prašyti organizacijų, kurios savo namus jau turi, jų patalpomis leisti pasinaudoti. Buvo pageidaujama sukurti iš visų lietuviškų organizacijų ir spaudos atstovų Tarybą, kuri stengtųsi derinti lietuviškąją veiklą Argentinos lietuvių kolonijose. Smulkesnių planų tuo tikslu dar nebuvo nustatyta. Skautams buvo paskirta iš Bendruomenės išdo \$ 150 ir čia pat iš susirinkusių surinkta dar \$ 210, kurie perduoti išdėdinti, kad įteiktų Skautų Draugovės valdybai.

Iškeltas pageidavimas, kad būtų rūpinamasi skirti bent vieną stipendiją studentui, studijuojančiam universitete. Visi tam reikalui pritarė ir pavedė C. V. šiuo klausimu rūpintis.

Posėdyje dalyvavo Tarybos pirm. gen. T. Daukantas, vicepirm. J. Kanapinskas, sekr. L. Sruga, nariai — kun. P. Garšva, V. Diminskis, A. Repečka, M. Galeckas, A. Miselis, inž. L. Stašaitis, J. Gliosas, P. Mačernis, Centro Valdybos — pirm. I. Padvalskis, vicepirm. Vl. Veselauskas, sekr. agr. A. Santaras, O. Kairelienė, kun. dr. A. Kleiva, St. Mikėlionis, Kontrolės Komisijos pirm. K. Norkus, svečiai — Dainos Ansamblio pirm. A. Petravicius, Kultūrininkų vicepirm. J. Vedegys ir kt. Posėdis praėjo darbingoje nuotaikoje, apsvaistyta ateities darbų planai, nustatytos tolimesnio veikimo gairės ir aptarti kiti lietuvių išlaikymo klausimai.

SACHMATŲ MĖGĖJŲ DEMESIUI.

ARLB "Kovo" Sporto Klubo Sachmatų Sekcija š. m. birželio mėnesio 6 d. (sekmadienį) 16 val. Lietuvių Salės patalpose kviečia sachmatų mėgėjų pasitarimą.

Maloniai kviečiami visi lietuvių sachmatininkai skaitlingai dalyvauti šiame susirinkime. Tarp kitų labai svarbių ir įdomių klausimų bus svarstomas ir sachmatų teorijos mokymas pradėdantiems jauniems mėgėjams ir jau pažengusiems. Todėl visi dalyvaukime šiame susirinkime; pradėdantieji ir seni šio protinio sporto mėgėjai.

S. L. A. GRAŽIAI PAMINĖJO SPAUDOS SUKAKTĮ

Šiais metais sueina 50 metų, kai lietuvių išsikovojo savos spaudos laisvę. Tą didelę ir gražią sukaktį gegužės 22 d. iškilmingu aktu ir gražia programa minėjo Susivienijimas Lietuvių Argentinoje, talkinamas kitų organizacijų. Minėjimas įvyko S. L. A. nuosavoje Dr. V. Kudirkos salėje, Lanus.

Minėjimą trumpu žodžiu, pasveikindamas svečius, atidarė S. L. A. pirm. J. Každailis, pakviesdamas programai vadovauti Vl. Šimoliūną. Po reikšmingo žodžio p. Šimoliūnas pakvietė į prezidiumą ARLB Tarybos pirm. gen. T. Daukanta, S. L. A. pirm. J. Každailį, Berisso "Mindaugo" Dr-jos pirm. J. Intą, Berisso "Nemuno" Dr-jos sekr. E. Ivoškevičių, Lietuvių Centro pirm. L. J. Mičiūdą, laikraščių redaktorius — "Laiko" kun. P. Garšvą ir "A. L. Balso" K. Norkų. Kultūrininkų atstovą J. Vedegį ir Susivienijimo garbės narį P. Stalioraitį.

Prezidiumui užėmus vietas scenoje, red. K. Norkus skaitė paskaitą apie spaudos kilmę ir lietuvišką spaudą užsienyje. Antrąją paskaitą skaitė p. J. Vedegys, nupasakodamas lietuviškos spaudos kelius ir tas kovas, kurias vedė lietuvių, norėdami atgauti jai laisvę. Abiem paskaitininkams buvo padėkota gausiais plojimais. Po paskaitų programos vedėjas p. Šimoliūnas perskaitė raštu atslystą Lietuvai išlaisvinti Centro Argentinoje sveikinimą. Žodžiu trumpus sveikinimus ir savo atstovaujamo vieneto mintis apie spaudą pareiškė gen. T. Daukantas, J. Intas, L. J. Mičiūda, E. Ivoškevičius ir kun. P. Garšva. Tarpuose buvo perskaityti prisijūsti Šv. Cecilijos choro ir S. L. A. 6-to Skyriaus Kordobos sveikinimo raštai. Iškilmingąją dalį energingu žodžiu užbaigė S. L. A. garbės narys p. P. Stalioraitis.

Meninei programai vadovavo S. L. A. sekretorė p. O. Zeižytė. Programa pradėta E. Narušytės ir J. Stančiaus eiliuotu pasikalbėjimu apie lietuvišką spaudą. R. Narušis gražiai išpildė tris muzikos dalykėlius bandeonu, publikai prašant du dar pakartodamas. N. Rastenis gražiai padėklamavo, o hurlingamščikis A. Dominas solo sudainavo "Kur bakūžė samanota", „Du broliukai kunigai“ ir „Nurimk sesut“. Gražų įspūdį padarė Villa Lugano Lietuvių Centro jaunųjų šokių grupė, vadovaujama p. Mikėlionienės, pašokdama "Drugelį", o patys mažieji — pašokdami „Norui miego“. Akordeonu pritarė V. Balčiūnas. Po tautinių šokių su ypatingai geru įsivieninimu padėklamavo „Lietuvoje“ M. A. Čikštaitė. Taip pat gražiai deklamavo A. Veraftis ir St. Kruklytė. Vėl scenon grįžo tie patys šokėjai: didesnieji pašoko „Kepurinę“, o mažieji — "Suktinį", akordeonu

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

Prie lietuviškos spaudos geresnio klestėjimo savo aukomis, paremdami "Laiką", prisidėjo šie nauji Rėmėjai:

\$ 70: P. Mačernis.
Po \$ 40: K. Gečas ir Pov. Sakalauskas.
\$ 30: S. Mikėlionis.
Po \$ 20: A. Binknis, J. Kasparaitis, A. Korsakas ir K. Žiulis.

Visiems Gerbiamiesiems Rėmėjams "Laiko" Redakcija ir Administracija taria nuoširdų lietuvišką ačiū.

pritariant R. Mankui. Po to visi — didieji ir mažieji — pašoko "Kalvelį", V. Balčiūnui pritariant akordeonu. Temperliškė I. Gikytė padėklamavo komišką "Bernužėli, bernužėli", o A. Dominas fleita pagrojo keleta lietuviškų dainų.

Meninę programą užbaigė Temperley lietuvių "Aušros" choras, prieš tai chorą m. Vl. Giedraičiui tarus žodį. "A. ros" choras, vadovaujamas Ig. Lantinavičiaus, sudainavo: „Mot' motuše“, „žydėjo gėlės“, „Per g. a, girele“, „Leiskit į tėvynę“ ir „Ant tėvelio dyaro“. Spaudos sukakties minėjimą užbaigė Vl. Šimoliūnas, padėkodamas visiems kalbėtojams, programos pildytojams, minėjimo rengėjams ir svečiams, gausiai minėjamam atsilankiusiems.

Minėjimas praėjo tikrai gražiai ir pakilia nuotaika. Publikos buvo pilnutėlė salė. Tik Susivienijimo nariai, tiek ir svečiai buvo patenkinti šia gražia švente, spaudos žodžio įvertinimu ir už spaudos laisvę žuvusių bei kentėjusių mūsų brolių pagerbimu. Po minėjimo kitų organizacijų atstovai Susivienijimo valdybos buvo pakviesti vaišėms, o publika pasilinksmino, grojant geram orkestrui.

Dr. V. Kudirkos salės balkone buvo surengta ARLB-nės globojama ir p. J. Vedegio vadovaujama lietuviškų knygų paroda. Ten buvo galima pamatyti įvairių ir įvairiais laikais išleistų lietuviškų knygų bei laikraščių, susipažinti su mūsų žymiais rašytojais ir pasidžiaugti mūsų lietuviškos knygos kultūra. Parodą aplankė daugumas šventės dalyvių, pasidžiaugdami lietuviškos spaudos pažanga. Parodos surengimo nuopelnai ypatingai priklauso p. Vedegiui, kuris nesigailėjo pastangų ir energijos, kad ji duotų progą visiems susipažinti su lietuviška knyga.

ARLB AVELLANEDOS APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

Gegužės 23 d. ARLB Avellanedos Apylinkės valdyba susaukė susirinkimą Lietuvių Salės svetainėje. Susirinkimą atidarė Apylinkės pirm. J. Gliosas į garbės vietas pakviesdamas gen. T. Daukanta, kun. dr. P. Brazį ir p. Ig. Padvalskį.

Susirinkime buvo plačiau išskeltos visos tos gerosios a. a. Juozo Ališausko savybės, kuriomis velionis pasižymėjo kaip lietuvių patriotas, giliai praktikuojantis katalikas ir lietuvių Aušros Vartų parapijos bei spaudos ir "Laiko" spaustuvės rėmėjas. Jo prisiminimas susirinkusių buvo pagerbtas tylos minute.

Praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė Apylinkės sekretorius H. Bagdonas. Protokolas buvo priimtas be pataisų ir pasirašytas.

Gražią paskaitą apie pasaulėžiūrą kaip asmenybės atsakymą skaitė kun. dr. Pr. Brazys. Savo paskaitoje prelegentas nušvietė klaidingas sistemas, kuriomis kartais yra grindžiama pasaulėžiūra, o taip pat nurodė gaires, į kurias reikia žiūrėti, kad žmogaus pasaulėžiūra būtų tikra ir teisinga.

Iš neseniai įvykusio ARLB Tarybos posėdžio darbų bei nutarimų informavo agr. A. Santaras, kuris ypač pabrėžė nusistatytą švietimo programą. Ją dar trumpai paaiškino kun. dr. A. Kleiva.

Trumpą meninę programą išpildė jaunieji lietuviukai — skautai: R. Paršelis, E. Povilonis, A. Ginteris ir V. Apanavičius.

Dar buvo pasikalbėta apie ateities veiklą bei lietuvių išlaikymo priemonės. Diskusijose dalyvavo aktyviai keletas mūsų tautiečių, kurie visi reikė nuoširdų pageidavimą, kad būtų kuo daugiausiai kreipiama dėmesio į jaunimo auklėjimą lietuviškoje dvasioje. Susirinkimą uždaryti buvo pakviestas Centro Vald. pirmininkas p. Ig. Padvalskis, kuris visus ragino nesigailėti pastangų ir darbo lietuvių išlaikymo labui.

Stv.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL

Fránqueo Pagado
Concesión N° 4289

Tarifa Reducida
Concesión N° 4016

„EL TIEMPO“ Semanario Lituano
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 416395

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pusb. \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

28 DE MAYO VII METAI Nr. 116

Arg. Liet. Jaunimo Dr-ja birželio 13 d. rengia

TĖVŲ DIENOS MINĖJIMĄ

10,30 val. šv. Mišios Aušros Vartų bažnyčioje už gyvus ir mirusius tėvus.

17,30 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellanedoje, įvairi programa.

Po programos — pasilinksminimas.

PERRINKTA "BIRUTĖS" DR-JOS VALDYBA

Mergaičių ir Moterų Dr-jos "Birutė" visuotiniame narių susirinkime, įvykusiame gegužės 16 d., buvo perrinkta ir patvirtinta buvusioji valdyba, kurią sudaro: pirm. — O. Bagdonienė, vicepirm. O. Mainonienė, sekr. — U. Šeškienė, izd. M. Žekienė, sekr. pad. B. Sturevičiūtė. Linkime valdybai tęsti ir toliau gražų religinį ir tautinį darbą, įjungiant vis didesnį narių skaičių.

Alfonsas Simutis,

pramonininkas, birželio 1 d. laivu išvyksta į J. A. Valstybes aplankyti savo motinos ir brolio, Lietuvos vicekonsulo New Yorke A. Simučio. Ten mano pabuوتي apie tris mėnesius.

KUN. I. GRIGAITIS RAŠO

Ilgesnį laiką gyvenęs Turderoje, kun. Izidorius Grigaitis dabar yra persikėlęs į Allen miestą, Rio Negro. Jis rašo, kad miestelis yra gana gražus, turi apie 5000 gyventojų ir dar tiek pat apylinkėje. Gamtą graži, klimatas sausesnis, nors ir šaltesnis. Kai kuriuo atžvilgiu klimatas primena Lietuvos laukus, ypač savo vaisiais. Tame miestelyje gyvena vienas žydas iš Lietuvos, kuris, kaip ir kun. Grigaitis, yra vadinamas lietuviu. Žmonės gyvena pasiturinčiai, bet taip pat yra ir daug neturtingų. Kun. I. Grigaitis ten dirba parapijos darbą. Visiems pažįstamiems siūnčia iš tolimos Argentinos žemės savo sveikinimus.

PADĖKA

Pirmininkei O. Bagdonienei ir visai "Birutės" Draugijai už Motinos Dienos progą mums įteiktus 100 pesų reiškiame nuoširdžią padėką. Tegul Dievas atlygina savo palaima Jūsų garbingai organizacijai ir suteikia savo malonių Jums visoms ir Jūsų šeimoms.

šv. Kazimiero Seserys

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems, prisidėjusiems paaukotais dalykais prie Lietuvių Muzėjaus. Ypatinga padėka priklauso gen. T. Daukantui už 1 juosta, 2 lietuviškus austus kaklaraiščius; Anei ir Vincui Norkaičiams už 1 penkių litų monetą ir 1 sidabrinę pusantro rublio monetą iš 1896 m.; Agotai Kudabienei už 1 gintaro karoliuką; Stasei Juškeienui už 1 rankšluostį su žiūkiais, 2 austus kaklaraiščius, 1 mažą staltiesę; Eleonorai ir Izidoriui Stankams už 1 gintarinę sagutę ir už įvairių tautų popierinius pinigus; Antaninai Ališauskieni už 1 rankšluostį; Moterų ir Mergaičių Dr-jai "Birutė" už 1 austą sijoną ir 1 prijuostę bei už jos talkininkavimą, renkant ekspozicijai Lietuvių Muzėjui.

A. Mikėlionienė.

* Marija ir Kazimieras Stankūnai gegužės 21 d. savo automobilu atvyko iš Villa del Dique, Kordobos, į Buenos Aires atlikti įvairių reikalų. Jie čia tariasia ir planuoja, kaip geriau sutvarkyti jų padovanotą lietuviškam jaunimui namų ir sklypą, kad vasaros atostogų metu juo galėtų kuo daugiau jaunimo ir kuo naudingiau bei patogiau pasinaudoti. Ateinančios savaitės pradžioje lįje vėl grįžta atgal į Villa del Dique.

* Dr. J. Mikėlionis, Buenos Aires ir Avellanedos lietuviams gerai pažįstamas gydytojas, kuris iki šiol vadovavo Maquinhao ligoninei, gegužės 28 d. išvyko į naują paskyrimą. Jis dabar yra paskirtas ligoninės direktoriumi Rolon mieste, Eva Peron provincijoje.

* Lietuvai išlaisvinti Centras Argentinoje birželio 20 d., sekmadienį, Lietuvių Salėje rengia Gedulo Dienos minėjimą. Smulkiu bus pranešta vėlesniuose "Laiko" numeruose.

* Natalija Santaraitė Paršeliene neseniai gavo liūdną žinią iš Lietuvos, kad ten mirė jos brolis Antanas Santaras, buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas. Savo Garbės Leidėjams p. p. N. ir Ant. Paršeliams "Laiko" redakcija ir administracija reiškia užuojautą.

* Valstybinėje muzikos konservatorijoje dainavimo klasėje studijuoja O. Deveikienė, E. Runimienė, L. Paliulionytė, D. Noreikaitė, V. Cibavičius ir A. Rastauskas. Visi jie yra Dainos Ansamblio nariai.

* Stasė ir Petras Miliauskai, Dr. J. Mikėlionio giminaičiai, gegužės 25 d. savo namuose surengė šeimyniškas išleistuves Dr. Mikėlionui ir jo šeimai, kurie išvyksta į Rolon miestą, Eva Peron prov.

* Elena Namikienė, skaučių vadovė, gegužės 22 d. artimųjų būrelyje gražiai atšventė savo vardines.

1954 m. birželio 5 d., 21 val., šeštadienį, Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda,

LIETUVIŲ TAUTINIO MENO ANSAMBLIS "DAINA"

pakartotinaį stato K. Binkio 5 veiksmų veikalą

ATŽALYNAS

Bilietus galima įsigyti iš anksto. Po vaidinimo — šokiai.

VISI KVIEČIAMU DALYVAUTI.

LIETUVIŲ EKSKURSIJA

Į LUJAN

BIRZELIO 6 D.

Keliaujama uždalais autobusais (pullman). Kaina visiems — \$ 18, —

Išvykstama 6,30 val. iš Lietuvių parapijos (Brasil ir Mendoza g. kampas, Avellaneda).

Dalyvauja: Šv. Cecilijos choras, Temperley, Villa Lugano ir Open Door lietuvių kolonijos.

Lietuvių pamaldos su pamokslu visų dalyvaujančių intencija 9,30 val.

TAD VISI Į LUJAN!